

Ερευνητική εργασία:

«ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ»

Τάξη Β΄ (τμήμα Βε4) Σχολική χρονιά: 2013-14

«ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οικονομική και η κοινωνική κρίση είναι μια καθημερινότητα που ζούμε όλοι, πόσο όμως ξεκάθαρο είναι στον καθένα μας σε τι πραγματικά συνίσταται αυτή η κρίση και ποιες είναι οι διαστάσεις της;

Στα πλαίσια του προγράμματος, προσπαθήσαμε να κατανοήσουμε την κρίση και ανάλογα και με τα ενδιαφέροντα των μαθητών μελετήσαμε θέματα όπως:

- Το ιστορικό της κρίσης
- Διεθνής και Ελληνική Διάσταση της κρίσης
- Το λεξιλόγιο της κρίσης (οικονομικοί κυρίως, όροι, που έγιναν γνωστοί μέσα από την κρίση
- Η κρίση σε άλλες χώρες και η αντιμετώπισή της
- Κοινωνικά προβλήματα που σχετίζονται με την κρίση όπως: φτώχεια, ανεργία, κλείσιμο επιχειρήσεων, άστεγοι κλπ).
- Επιπτώσεις της κρίσης στη ζωή των ανθρώπων και ειδικά των νέων.
- Απόψεις για τα αίτια της κρίσης
- Απόψεις για την αντιμετώπιση της κρίσης

Επίσης κάναμε μια μικρή έρευνα για της επιπτώσεις της κρίσης στα παιδιά του σχολείου μας

Επίσης έγινε προσπάθεια να δούμε θετικές πλευρές στην κοινωνία που διαμορφώνεται μετά την κρίση και να δοθούν απαντήσεις στο ερωτήματα:

- Αν μπορούμε με αφορμή την κρίση και παρά τις δυσκολίες, να οδηγηθούμε σε αλλαγές που θα βελτιώσουν τη ζωή μας σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο;

ΜΕΡΟΣ Α: ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

A1: ΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΗΠΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Αύγουστος του 2007

Στις 9 Αυγούστου του 2007, μεγάλη κρίση ξέσπασε στις ΗΠΑ από την αδυναμία μεγάλων ομάδων του πληθυσμού να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του για δάνεια sub-primes. Οι πλειστηριασμοί διαδέχθηκαν ο ένας τον άλλον και ολόκληρες πόλεις έμειναν στο δρόμο. Οι τράπεζες ξέμειναν από ρευστό και οι καταθέτες έσπευσαν στον γκισέ των τραπεζών για να κάνουν ανάληψη των χρημάτων τους. Άλλοι προέβησαν σε μαζικές ηλεκτρονικές αναλήψεις των λογαριασμών τους στη Βρετανία, ένα φαινόμενο γνωστό ως "Πανικός μέσω Ίντερνετ" (ή ιντερνετικός πανικός).

Σεπτέμβριος του 2007

Το Σεπτέμβριο του 2007, δύο γερμανικές τράπεζες, η Sachsen Landesbank και η IKB ανακοίνωσαν ότι υπέστησαν ουσιαστικές απώλειες από την κατοχή των conduits.[9][10] Η βρετανική Northern Rock βίωσε τη μεγαλύτερη ουρά (bank run) των τελευταίων δεκαετιών σε μια χώρα που φημίζεται για τα μεγάλα εγγυημένα χρηματικά αποθέματα.

Β' εξάμηνο του 2007

Τα στεγαστικά δάνεια στις ΗΠΑ έγιναν δυσπρόσιτα, ενώ κρατικοποιήθηκε η Northern Rock από τη βρετανική κυβέρνηση. Επιπλέον, παρατηρήθηκαν παρενέργειες από τη δυσπιστία στις διατραπεζικές αγορές και στην Ελλάδα μειώθηκαν οι ρυθμοί της μέχρι πρότινος φρενήρους πιστωτικής επέκτασης, με τις τράπεζες να προτείνουν ευέλικτα τραπεζικά προϊόντα ή δάνεια σταθερού επιτοκίου αντί των δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο. Παράγοντες της κτηματομεσιτικής αγοράς έκαναν εκκλήσεις για νομοθετική ρύθμιση με σκοπό τον περιορισμό των εκτελούμενων οικοδομικών αδειών, εφόσον δεν είχε πουληθεί πρώτα ένα συγκεκριμένο ποσοστό των ολοκληρωθέντων κατασκευών.

Σεπτέμβριος του 2008

Ο πρόεδρος Τζορτζ Μπους πρότεινε την άμεση ενίσχυση της ρευστότητας των τραπεζών για τη διάσωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, πριν πληγεί περαιτέρω η οικονομία της χώρας, ενώ παράλληλα, εξαγοράζονται, οι Fannie Mae και Freddie Mac. Οι εξελίξεις διαδέχονταν η μία την άλλη, με την ανακοίνωση για λουκέτο στη Washington Mutual. Ο απρόσμενος κρατισμός των ΗΠΑ εξέπληξε αρχικά ευχάριστα τα χρηματιστήρια, ενώ αντιδράσεις διατυπώνονταν από τους Αμερικανούς πολίτες για το φορολογικό βάρος που προέβλεπε το Σχέδιο Πόλσον να πέσει στην πλάτη τους. Την άποψη αυτή συμμερίστηκε και το Κογκρέσο, καταψηφίζοντας το σχέδιο κρατικής ενίσχυσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για αγορά των λεγόμενων "τοξικών ομολόγων" με δημόσιο χρήμα. Τα χρηματιστήρια αντικατέππρισαν την απαισιοδοξία της αγοράς στους δείκτες τους, σημειώνοντας πτώση. Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Νικολά Σαρκοζί προανήγγειλε σχέδιο αντιμετώπισης του προβλήματος στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η κρίση μετά το πέρασμα του

Ατλαντικού, πλησίασε όλο και νοτιότερα την Ευρώπη, καθώς μετά την κρατικοποίηση της Brandford and Bingley από τη βρετανική κυβέρνηση, πραγματοποιήθηκε μερική κρατικοποίηση του ευρωπαϊκού κολοσσού Fortis από το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και την Ολλανδία.

Οκτώβριος 2008

Νέα βελτιωμένη πρόταση ψηφίστηκε στην αμερικανική Γερουσία. Παρά ταύτα, ακόμη και τα ίδια τα μέλη δεν μπορούν να εγγυηθούν με βεβαιότητα την επιτυχία ενός τέτοιου σχεδίου, ενώ παράγοντες της αγοράς μιλούν για επερχόμενη ύφεση που μπορεί να διαρκέσει μέχρι και 5 χρόνια. Ο πρόεδρος της ΕΚΤ, Ζαν Κλόντ Τρισέ δηλώνει πως η οικονομική κρίση των ΗΠΑ θα επιβραδύνει τους ρυθμούς ανάπτυξης στην Ευρωζώνη, ενώ σε μίνι διάσκεψη κορυφής υπό τον Νικολά Σαρκοζί διατυπώνεται η βούληση να σταθεροποιηθεί ή ακόμα και να πέσει το επιτόκιο της ΕΚΤ μετά την υποχώρηση της τιμής του πετρελαίου και των πληθωριστικών πιέσεων, δηλαδή κάτω από το 4,25%. Πριν τη μίνι σύνοδο κορυφής της Ε.Ε., η Ιρλανδία υπόσχεται πλήρη κρατική εγγύηση των τραπεζικών καταθέσεων των πολιτών της, ενέργεια στην οποία προχωρά και ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδος, ο οποίος διαβεβαιώνει, μεταξύ άλλων μέτρων για την τραπεζική αγορά και την κρατική εγγύηση των καταθετικών λογαριασμών μέχρι 20.000 με 30.000 ευρώ, μετά από σχετικό διάγγελμα του Έλληνα πρωθυπουργού.

Μετά την τροπή που πήραν τα πράγματα, η κα. Μέρκελ αναλαμβάνει την εγγύηση όλων των τραπεζικών καταθέσεων των πολιτών από το γερμανικό κράτος, κόστος που ανέρχεται στα 500 δισ. ευρώ, κίνηση στην οποία προχωράει και η Δανία. Αρχίζει πλέον να αναθεωρείται η κατεύθυνση της Ε.Ε. υπέρ ενός καθολικού σχεδίου αντιμετώπισης του προβλήματος προτού πάρει μεγαλύτερες διαστάσεις. Από την Ιταλία προτείνεται η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού εγγυητικού ταμείου που θα συγκεντρώνει το 3% του ΑΕΠ. Παράλληλα, συζητάται η χαλάρωση των δημοσιονομικών κριτηρίων στην ευρωζώνη.

Τα οικονομικά ιδρύματα που επηρεάστηκαν περισσότερο από την κρίση αφορούσαν εκμετάλλευση ακινήτων (real estate), χωρίς να απουσιάζουν προβλήματα σε τραπεζικές ή ασφαλιστικές υπηρεσίες. Τα πραγματικά προβλήματα της κρίσης διαφάνηκαν στην ελληνική οικονομία, με την άνοδο των επιτοκίων και το συντηρητισμό του χρηματοπιστωτικού συστήματος να πλήττει δανειολήπτες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, την αγοραστική συμπεριφορά των καταναλωτών και λοιπές πτυχές της αγοράς, με άμεσο αντίκτυπο στην οικονομία.

A2: ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ελληνική οικονομία είχε εντυπωσιακούς ρυθμούς ανόδου μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο και τον Εμφύλιο, κατά κύριο λόγο όμως επειδή ξεκινούσε από πολύ χαμηλή βάση.

Η συνεχής σύγκλιση με τις αναπτυγμένες δυτικές χώρες διακόπηκε απότομα το 1973 λόγω της πρώτης μεγάλης πετρελαϊκής κρίσης, κάτι που συνετέλεσε και στην πτώση της χούντας. Ακόμη χειρότερη έγινε η κατάσταση το 1979, με το ξέσπασμα της δεύτερης πετρελαϊκής κρίσης.

Την 1 Ιανουαρίου 2002 η Ελλάδα, και οι άλλες έντεκα τότε χώρες της ευρωζώνης απέκτησαν κοινό νόμισμα, το ευρώ. Η ένταξη της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ έγινε το 2001 μετά την επιτυχή πορεία σύγκλισης των δημοσιονομικών μεγεθών και την ικανοποίηση κατά τη διάρκεια του 2000 των κριτηρίων της συνθήκης του Μάαστριχτ. Η συνθήκη του Μάαστριχτ ανταποκρινόταν σε πέντε βασικούς στόχους:

- την ενίσχυση της δημοκρατικής νομιμότητας των οργάνων
- τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των οργάνων
- την εγκαθίδρυση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης
- την ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης της Κοινότητας
- τη θέσπιση μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Το ακαθάριστο προϊόν (ΑΕΠ) δηλαδή η συνολική αξία όλων των τελικών αγαθών (υλικών και άυλων) που παρήχθησαν εντός μιας χώρας σε διάστημα ενός έτους, ακόμα και αν μέρος αυτού παρήχθη από παραγωγικές μονάδες που ανήκουν σε κατοίκους του εξωτερικού, συνέχισε να αυξάνεται με ρυθμούς άνω του ευρωπαϊκού μέσου όρου εν μέρει λόγω των επενδύσεων σε υποδομές σχετιζόμενες με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, αλλά και λόγω της ευκολίας πρόσβασης σε πιστώσεις για καταναλωτικές δαπάνες. Ωστόσο η Ελλάδα από το 2001 έως και το 2005 βρέθηκε να παραβιάζει το κριτήριο για έλλειμμα κάτω από 3% του Συμφώνου Σταθερότητας (το οποίο έχει σκοπό να διασφαλίζει ότι τα κράτη μετά την ένταξη στην ευρωζώνη και την ικανοποίηση των κριτηρίων του Μάαστριχτ, συνεχίζουν να τα τηρούν).

Από τα τέλη του 2009 και αρχές 2010, εξαιτίας συνδυασμού διεθνών (οικονομική κρίση) και τοπικών (ανεξέλεγκτες δαπάνες κατά την περίοδο μέχρι τις εκλογές του 2009) παραγόντων η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, καθώς έχει το δεύτερο μεγαλύτερο ετήσιο έλλειμμα κρατικού προϋπολογισμού και το δεύτερο μεγαλύτερο δημόσιο χρέος στην Ευρωπαϊκή Ένωση

2 Σεπτεμβρίου 2009

Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Κ. Καραμανλής εξαγγέλλει πρόωρες εκλογές για τις 4 Οκτωβρίου 2009

4 Οκτωβρίου 2009

Διεξάγονται οι εκλογές, τις οποίες κερδίζει το ΠΑΣΟΚ με ποσοστό 43,92% εξασφαλίζοντας 160 έδρες στη νέα βουλή

7 Οκτωβρίου 2009

Ανακοινώνονται οι υπουργοί της νέας κυβέρνησης. Υπουργός οικονομικών αναλαμβάνει ο Γιώργος Παπακωνσταντίνου

20 Οκτωβρίου 2009

Ο υπουργός οικονομικών Γιώργος Παπακωνσταντίνου ανακοινώνει στο ECOFIN ότι το έλλειμμα για το 2009 θα κυμανθεί, ως ποσοστό του ΑΕΠ, στο 12,5% αντί του 6% που το υπολόγιζε η προηγούμενη κυβέρνηση

22 Οκτωβρίου 2009

Ο οίκος αξιολόγησης Fitch υποβάθμισε την Ελλάδα από το επίπεδο A στο A-

20 Νοεμβρίου 2009

Κατατέθηκε στη βουλή ο προϋπολογισμός για το 2010

8 Δεκεμβρίου 2009

Ο οίκος αξιολόγησης Fitch υποβάθμισε την Ελλάδα από το επίπεδο A- στο BBB+

16 Δεκεμβρίου 2009

Ο οίκος αξιολόγησης Standard and Poor's υποβάθμισε την Ελλάδα από το επίπεδο A- στο BBB+[18]

23 Δεκεμβρίου 2009

Ο οίκος αξιολόγησης Moody's υποβάθμισε την Ελλάδα από το επίπεδο A1 στο A2

8 Ιανουαρίου 2010

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδίδει έκθεση σχετικά με τα Στατιστικά Στοιχεία του Χρέους και του Ελλείμματος της Ελληνικής Κυβέρνησης, στην οποία επισημαίνονται προβλήματα «σκόπιμης εσφαλμένης αναφοράς δεδομένων» και διατυπώνει επιπλέον αμφιβολίες για την ακρίβεια των στοιχείων πέραν της τελευταίας αναθεώρησης της 20 Οκτωβρίου 2009

21 Ιανουαρίου 2010

Το spread των 10ετών ομολόγων ξεπέρασε τις 300 μονάδες

26 Ιανουαρίου 2010

Διεξάγεται το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ στο Νταβός. Ο Έλληνας πρωθυπουργός δέχεται πιέσεις για λήψη μέτρων

9 Φεβρουαρίου 2010

Ανακοινώνεται το πρώτο πακέτο μέτρων που αφορά τον δημόσιο τομέα

10 Φεβρουαρίου 2010

Μεγάλη απεργία της ΑΔΕΔΥ[27]

3 Μαρτίου 2010

Ανακοινώνεται δεύτερο μεγαλύτερο πακέτο οικονομικών μέτρων

ποιείται μεγάλη απεργιακή συγκέντρωση στην Αθήνα

9 Απριλίου 2010

Ο οίκος αξιολόγησης Fitch υποβάθμισε την Ελλάδα από το επίπεδο BBB+ στο BBB-

22 Απριλίου 2010

Ο οίκος αξιολόγησης Moody's υποβάθμισε την Ελλάδα από το επίπεδο A2 στο A3

23 Απριλίου 2010

Η Ελλάδα προσφεύγει στον μηχανισμό στήριξης που συγκροτούν από κοινού το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. [1]

27 Απριλίου 2010

Ο οίκος αξιολόγησης Standard & Poor's υποβάθμισε την Ελλάδα από το επίπεδο BBB+ στο BB+

28 Απριλίου 2010

Το spread των 10ετών ομολόγων ξεπέρασε τις 1000 μονάδες

2 Μαΐου 2010

Ανακοινώθηκαν τα μέτρα σκληρής λιτότητας που επέβαλε στην Ελλάδα η τρόικα ΔΝΤ, ΕΕ και ΕΚΤ

5 Μαΐου 2010

Κηρύσσεται πανελλαδική 24ωρη απεργία. Πραγματοποιείται ογκώδης πορεία στην Αθήνα που αμαυρώνεται από τον θάνατο τριών εργαζομένων στο υποκατάστημα της τράπεζας Marfin, στην οδό Σταδίου

6 Μαΐου 2010

Ψηφίστηκε από τη βουλή το μνημόνιο που υπέγραψε η κυβέρνηση με την Ε.Ε. και το ΔΝΤ για τα μέτρα που θα ληφθούν, προκειμένου να ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός στήριξης. Υπερψηφίστηκε από τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, του ΛΑΟΣ και τη βουλευτή της ΝΔ Ντόρα Μπακογιάννη. Από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ διαφοροποιήθηκαν τρεις βουλευτές (Γιάννης Δημαράς, Σοφία Σακοράφα και Βασίλης Οικονόμου) οι οποίοι διεγράφησαν από την κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματος που απέμεινε πλέον με 157 βουλευτές.

8 Μαΐου 2010

Υπογράφηκε η Δανειακή σύμβαση μεταξύ Ελλάδας και κρατών μελών της ΕΕ

10 Μαΐου 2010

Υπογράφηκε η αντίστοιχη σύμβαση μεταξύ Ελλάδας και ΔΝΤ

14 Ιουνίου 2010

Ο οίκος αξιολόγησης Moody's υποβάθμισε την Ελλάδα κατά τέσσερις βαθμίδες από το επίπεδο A3 σε Ba1

12 Μαρτίου 2011

Απόφαση συνόδου κορυφής της ΕΕ για επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής του δανείου του Μαΐου 2010, κατά 7,5 χρόνια και μείωση επιτοκίου κατά 1%

25 Μαΐου 2011

Πρώτη συγκέντρωση των «αγανακτισμένων» στην Ελλάδα

9 Ιουνίου 2011

Κατατέθηκε στη βουλή το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δημοσιονομικής στρατηγικής 2011-2014

17 Ιουνίου 2011

Ανακοινώνεται ο ανασχηματισμός. Νέος υπουργός οικονομικών αναλαμβάνει ο Ευάγγελος Βενιζέλος

28 Ιουνίου 2011

Πραγματοποιούνται ογκώδεις διαδηλώσεις έξω από τη βουλή που αντιμετωπίζονται βίαια από την αστυνομία που εφαρμόζει άγρια καταστολή.

20 Ιουλίου 2011

Ανακοινώθηκαν οι 27 οργανισμοί του δημοσίου που θα κλείσουν ή θα συγχωνευτούν μέχρι τις 5 Αυγούστου

21 Ιουλίου 2011

Η σύνοδος κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέληξε σε συμφωνία νέας δανειοδότησης της Ελλάδας, ύψους 158 δις Ευρώ

8 Αυγούστου 2011

Ο Γενικός δείκτης του Χρηματιστηρίου Αθηνών πέφτει κάτω από τις 1.000 μονάδες, για πρώτη φορά από τις 7 Ιανουαρίου του 1997

17 Αυγούστου 2011

Η Ελλάδα προχωρά σε διμερή συμφωνία με την Φινλανδία, παρέχοντάς της εγγυήσεις για να συμμετάσχει στο δεύτερο δάνειο της Ελλάδας

6 Σεπτεμβρίου 2011

Ο υπουργός οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος ανακοινώνει νέα έκτακτα συμπληρωματικά μέτρα

10 Σεπτεμβρίου 2011

Πραγματοποιείται η ομιλία του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ σε κλίμα έντονων κινητοποιήσεων και αποδοκιμασιών

11 Σεπτεμβρίου 2011

Ο υπουργός οικονομικών Ευάγγελος Βενιζέλος ανακοίνωσε την επιβολή του ειδικού τέλους ακινήτων που θα καταβάλλεται μέσω λογαριασμού της ΔΕΗ

14 Σεπτεμβρίου 2011

Κατατίθεται το τελικό σχέδιο για το ειδικό τέλος ακινήτων. Η επιβάρυνση ανά τετραγωνικό μέτρο είναι έως και διπλάσια απ' αυτή που είχε ανακοινωθεί αρχικά Σε οργανωμένη άρνηση πληρωμής των έκτακτων φόρων καλούν τους πολίτες τα κόμματα της αριστεράς

21 Σεπτεμβρίου 2011

Ανακοινώθηκε η νέα μείωση του αφορολόγητου ορίου στις 5.000 Ευρώ. Επίσης ανακοινώθηκαν περικοπές σε συντάξεις κατά 20% για το ποσό που υπερβαίνει τα 1.200 Ευρώ.

6 Οκτωβρίου 2011

Κατατίθεται στη βουλή το πολυνομοσχέδιο για το νέο βαθμολόγιο-μισθολόγιο του δημοσίου, τις μειώσεις σε κύριες και επικουρικές συντάξεις, τις μειώσεις στο εφάπαξ, την νέα φορολογική κλίμακα και τις αλλαγές στα εργασιακά.

11 Οκτωβρίου 2011

Ανακοινώνεται ότι κρατικοποιήθηκε η ελληνική τράπεζα Proton Bank, καθώς αιτήθηκε κεφαλαιακή ενίσχυση από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Η απόφαση πάρθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών έπειτα από απαίτηση της Τράπεζας της Ελλάδος. Ουσιαστικά πρόκειται για την πρώτη κρατικοποίηση που προέκυψε κατά την διάρκεια της κρίσης χρέους.

27 Οκτωβρίου 2011

Απόφαση συνόδου κορυφής της ΕΕ για κούρεμα του ελληνικού χρέους κατά 50%

28 Οκτωβρίου 2011

Οι εορτασμοί της επετείου της 28ης Οκτωβρίου μετατρέπονται σε πανελλήνια διαδήλωση κατά της κυβερνητικής πολιτικής

31 Οκτωβρίου 2011

Ο πρωθυπουργός ανακοινώνει την απόφασή του για διεξαγωγή δημοψηφίσματος με θέμα την νέα δανειακή σύμβαση

11 Νοεμβρίου 2011

Ορκίστηκε η νέα κυβέρνηση του Λουκά Παπαδήμου

6 Νοεμβρίου 2011

Στη συνάντησή στο προεδρικό μέγαρο μεταξύ των Γεώργιου Παπανδρέου, Αντώνη Σαμαρά και Κάρολου Παπούλια υπήρξε καταρχήν συμφωνία για κυβέρνηση συνεργασίας.

12 Φεβρουαρίου 2012

Η Βουλή συζήτησε την πρόταση νόμου για τη συμφωνία του 2ου Μνημονίου («Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της

εθνικής οικονομίας».) που υπέβαλε η κυβέρνηση Παπαδήμου. Η πρόταση υπερψηφίστηκε τις πρώτες πρωινές ώρες της 13ης Φεβρουάριου από 199 βουλευτές.

6 Μαΐου 2012

Διεξάγονται οι εκλογές από τις οποίες δεν προέκυψε τελικά κυβέρνηση

16 Μαΐου 2012 Ορκίζεται η υπηρεσιακή κυβέρνηση Παναγιώτη Πικραμένου

5 Ιουνίου 2012

Ο γενικός δείκτης του χρηματιστηρίου Αθηνών κλείνει κάτω από τις 500 μονάδες

17 Ιουνίου 2012

Διεξάγονται οι εκλογές οι οποίες οδήγησαν τελικά σε δημιουργία κυβέρνησης συνασπισμού με τη συμμετοχή της Νέας Δημοκρατίας, του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ

26 Ιουνίου 2012

Αναλαμβάνει Υπουργός Οικονομικών ο Γιάννης Στουρνάρας

5 Νοεμβρίου 2012

Κατατίθεται στη βουλή το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016, σε ένα άρθρο με τη διαδικασία του κατεπείγοντος

ΜΕΡΟΣ Β: ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Λέξεις και οικονομικοί όροι που έγιναν γνωστοί μέσα από την κρίση

1]Μνημόνιο

Είναι το κείμενο που υπογράφουν η χώρα που βρίσκεται σε πρόγραμμα στήριξης και οι πιστωτές της, εν προκειμένω Ευρωζώνη και ΔΝΤ, και περιλαμβάνει μία σειρά από υποχρεώσεις της χώρας σε προκαθορισμένες ημερομηνίες.

2]Τρόικα

Είναι οι εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της Ευρωζώνης και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Κάθε πλευρά έχει από ένα μέλος. Η τριμελής αυτή επιτροπή διεξάγει τις διαπραγματεύσεις.

3]Spread

Η λέξη την οποία πρώτοι έμαθαν όλοι οι Έλληνες στο τέλος του 2009, αρχές του 2010. Πρόκειται για την διαφορά του επιτοκίου δανεισμού ανάμεσα στη χώρα αναφοράς και το επιτόκιο δανεισμού της Γερμανίας, που είναι η χώρα με το χαμηλότερο επιτόκιο δανεισμού στην Ευρωζώνη.

4]Μηχανισμός Στήριξης

Πρόκειται για τον Μηχανισμό που έχει δημιουργήσει η Ευρωζώνη για την αντιμετώπιση κρίσεων και παροχή βοήθειας στις χώρες που αντιμετωπίζουν προβλήματα. Αρχικά ήταν ο προσωρινός Μηχανισμός (EFSF) και αντικαταστάθηκε από τον μόνιμο (ESM).

5]Πακέτο Στήριξης

Είναι τα χρήματα που λαμβάνει η χώρα ως δάνειο από τις χώρες-μέλη και το ΔΝΤ προκειμένου να εξυπηρετήσει τις δανειακές της ανάγκες, αλλά και τις τρέχουσες υποχρεώσεις της.

6]Haircut

Πρόκειται για την μείωση του χρέους μίας χώρας. Αυτή πραγματοποιείται μέσω «κουρέματος» των ομολόγων της χώρας αναφοράς που έχουν στα χέρια οι επενδυτές.

7]PSI

Ήταν το πρόγραμμα μείωσης μέσω Haircut του ελληνικού χρέους.

8]Στάση πληρωμών

Όταν μία χώρα αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, απέναντι στους δανειστές της.

9]CDS

Πρόκειται ουσιαστικά για ασφάλιστρα κινδύνου. Κάποιος επενδυτής που έχει αγοράσει ομόλογα κάποιας χώρας, ασφαλίζει την επένδυσή του, για την περίπτωση χρεοκοπίας. Αν αυτό συμβεί παίρνει ο επενδυτής αποζημίωση. Για να ενεργοποιηθούν θα πρέπει να υπάρξει στάση ή αδυναμία πληρωμών.

10] GRexit

Είναι το σενάριο εξόδου της χώρας από το ζώνη του ευρώ εν συντομία.

11] Δευτερογενής αγορά

Είναι η αγορά στην οποία διαπραγματεύονται τα ομόλογα που έχει αποκτήσει ο επενδυτής πρωτογενώς. Είναι κάτι σαν τις μετοχές. Η δευτερογενής αγοράς είναι σαν το Χρηματιστήριο όπου ο κάθε επενδυτής μπορεί να αγοράσει ή να πουλήσει ομόλογα

12] Οίκοι αξιολόγησης (Fitch, standard and poor's, Moody's)

Πρόκειται για τρεις οίκους, αμερικάνικους, οι οποίοι κρίνουν την πιστοληπτική ικανότητα των χωρών, των επιχειρήσεων και των οργανισμών.

13] ΕΥΡΟ-ΟΜΟΛΟΓΟ

Είναι το ομόλογο που θα καλύπτει όλες τις χώρες της Ευρωζώνης και δεν θα εκδίδεται από κάθε χώρα-μέλος ξεχωριστά. Με το ευρωομόλογο εξισώνεται το κόστος δανεισμού για όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Ωστόσο, η έκδοση ευρω-ομόλογου, νομιμοποιεί και εξασφαλίζει το μέγιστο κέρδος για τις ισχυρότερες χώρες σε βάθος χρόνου, με ανάλογο κόστος μέσω των όρων συμφωνίας με τις φτωχές χώρες της Ε.Ε.

14] Ανακεφαλαιοποίηση

Τα κεφάλαια που χρειάζονται οι τράπεζες προκειμένου να φτάσουν οι δείκτες των κεφαλαίων τους, στα διεθνή αποδεκτά επίπεδα. Τα χρήματα αυτά είναι συνήθως κρατικά και ως αντάλλαγμα λαμβάνονται μετοχές.

15] Eurogroup

Η σύνοδος των υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης. Συνήθως πραγματοποιείται μία φορά κάθε μήνα αλλά όταν οι συνθήκες το επιτάσσουν, τότε αυτές μπορεί να είναι και πιο συχνές.

16] Σύνοδος Κορυφής

Είναι η συνάντηση των αρχηγών των κρατών-μελών της Ε.Ε., που λαμβάνει αποφάσεις στρατηγικής σημασίας. Δεν είναι προκαθορισμένες και πραγματοποιούνται όταν συντρέχει λόγος.

17] ΟΜΟΛΟΓΟ

Πρόκειται για το πλέον αξιόπιστο χρεόγραφο το οποίο χρησιμεύει στον εκδότη του για τη συγκέντρωση δανεικών από το επενδυτικό κοινό. Γι' αυτό ομόλογα εκδίδουν μόνον μεγάλες ιδιωτικές εταιρείες, δημόσιοι οργανισμοί και κυβερνήσεις, η δε αγορά τους είναι η μεγαλύτερη παγκοσμίως.

18) Primary dealers

Είναι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα οποία ως κύριοι διαπραγματευτές στην αγορά ομολόγων φροντίζουν για τη διαρκή τόνωση της δραστηριότητάς της, αναλαμβάνοντας ορισμένες υποχρεώσεις έναντι του εκδότη των τίτλων, που είναι το Δημόσιο, με αντιστάθμισμα την εξασφάλιση ορισμένων προνομίων από αυτό

19] ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΑ

Αποτελεί έναν ενίοτε θανατηφόρο ιό στη λειτουργία των αγορών και των οικονομιών. Σήμερα, δε, είναι ο ένας από τους δύο βασικούς λόγους της κάθετης αύξησης του

κόστους δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου , αλλά και άλλων υπερχρεωμένων οικονομιών

20] Σορτάρισμα

Η πλέον γνώριμη και προσφιλής στους κερδοσκόπους τακτική είναι το σορτάρισμα. Οι επενδυτές που σορτάρουν μια μετοχή, έναν μετοχικό δείκτη ή ένα μελλοντικό συμβόλαιο ουσιαστικά πωλούν τίτλους οι οποίοι δεν βρίσκονται στην κατοχή τους, αναλαμβάνοντας, όμως, την υποχρέωση επαναγοράς της σε κάποια μελλοντική στιγμή για να «καλύψουν» την πώληση

21] Ρευστότητα από ΕΚΤ

Όταν η κρίση ξέσπασε, οι τράπεζες σταμάτησαν να δανείζουν η μια την άλλη στην διατραπεζική αγορά, γιατί φοβούνταν ότι θα υπάρξουν πτωχεύσεις και θα χάσουν τα χρήματά τους. Γι' αυτό παρενέβη η ΕΚΤ και άρχισε αυτή να δανείζει τις τράπεζες με χαμηλό επιτόκιο και εγγύηση κρατικά χρεόγραφα ή τιτλοποιημένα χρεόγραφα που έχουν πιστοληπτική διαβάθμιση κάποιου επιπέδου και πάνω.

22] Υφεση

Οικονομική ύφεση υπάρχει όταν η οικονομία, αντί να αναπτύσσεται, συρρικνώνεται στη διάρκεια του έτους, έχουμε δηλαδή μείωση του πραγματικού (αποπληθωρισμένου) ΑΕΠ

23] Πτώχευση

Στην περίπτωση των κρατών που χρεοκοπούν, κηρύσσοντας αδυναμία πληρωμών, δεν υπάρχει κάποια νομική διαδικασία ή άμεση ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων της χώρας, όμως υποτιμάται το νόμισμά της αυτόματα

24] Προγράμματα διάσωσης

Οι χώρες που κηρύσσουν πτώχευση υπό το βάρος των χρεών τους είναι συνήθως οι πιο φτωχές και οι αναπτυσσόμενες, οι οποίες προσφεύγουν για το λόγο αυτόν στο ΔΝΤ, το οποίο χορηγεί δάνεια για να πληρωθούν οι οφειλές, με αντάλλαγμα σκληρά μέτρα που θεωρητικά θα βοηθήσουν στην ανάκαμψη

25) Αποκρατικοποιήσεις

Η πώληση ή η παραχώρηση δημόσιας περιουσίας σε ιδιώτες, προκειμένου να υπάρξει ανάπτυξη, να μειωθεί η γραφειοκρατία καθώς και τα χρέη.

26) Πρόγραμμα εξυγίανσης

Αφορά κυρίως δημόσιους οργανισμούς και επιχειρήσεις με συσσωρευμένα χρέη.

27) Good Bank - Bad Bank

Η καλή και η... κακή τράπεζα. Ορολογία που αποτυπώνει τον διαχωρισμό μιας τράπεζας σε δύο φορείς: Εκείνον που διατηρεί τα υγιή στοιχεία του ενεργητικού ενός πιστωτικού ιδρύματος και τη bad bank στην οποία «φορτώνονται» όλα τα προβληματικά στοιχεία του ενεργητικού της, τα οποία αναλαμβάνει να καλύψει συνήθως το Κράτος με στόχο την εξυγίανση.

28) Reuters

Ένα από τα πλέον έγκυρα ειδησεογραφικά πρακτορεία ειδήσεων που στην περίοδο της κρίσης, αποτέλεσαν μία από τις κύριες πηγές ενημέρωσης. Πολλά ειπώθηκαν για τον ρόλο του στην περίοδο αυτή, χωρίς ωστόσο, να αλλοιωθεί η συνολική εικόνα.

29)NPL's

Πρόκειται για τα «κόκκινα» δάνεια των τραπεζών. Αυτά δηλαδή που ύστερα από την πάροδο 90 ημερών δεν εξυπηρετούνται. Οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες για αυτά να σχηματίσουν προβλέψεις, οι οποίες και αφαιρούνται από την κερδοφορία τους

30)Bail-out

Η κεφαλαιοποίηση του ελλείμματος των ιδιωτών των επιχειρήσεων ή των χωρών για να γλυτώσουν από την πτώχευση.

31)CAC's

Πρόκειται για τις ρήτρες συλλογικής δράσης. Εν προκειμένου σε περίπτωση που στο πρόγραμμα μείωσης του χρέους, δεν συμμετάσχουν όλοι, αλλά οι περισσότεροι λένε «ναι», τότε η εκάστοτε κυβέρνηση μπορεί να ενεργοποιήσει τις ρήτρες συλλογικής δράσης και να αναγκάσει και τους υπόλοιπους να συμμετάσχουν.

32)Buyback

Η επαναγορά ομολόγων σε τρέχουσες τιμές, μέσα από την δευτερογενή αγορά. Το πρόγραμμα αυτό έχει εθελοντικό συνήθως χαρακτήρα.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

α) Ελευθεροτυπία. gr

β) “Κρίσης λεξιλόγιο” Γιάννης Βαρουφάκης

γ) Ημερησία .gr

ΜΕΡΟΣ Γ: Η ΚΡΙΣΗ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΙΣΛΑΝΔΙΑ

Η κατάρρευση των σημαντικότερων τραπεζών της Ισλανδίας το 2008 «γονάτισε» τα δημόσια ταμεία και προκάλεσε την ισχυρότερη οικονομική ρήξη που είχε δει η Ευρώπη μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο. Η ισλανδική κορόνα έπεσε κατά 50% σε σχέση με όλα τα σημαντικά νομίσματα, η ανεργία που μέχρι τότε ήταν ανήκουστο φαινόμενο έφτασε αστραπιαία το 10% και οι καταθέσεις έκαναν «φτερά» στο εξωτερικό με ανησυχητικούς ρυθμούς.

Όμως η Ισλανδία αποφάσισε να αντιμετωπίσει την κρίση με τον δικό της μοναδικό και κάπως ανορθόδοξο τρόπο.

Επέβαλε ελέγχους κεφαλαίου - απαγορευμένη στην ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης - για να σταματήσει την οικονομική αιμορραγία. Εισήγαγε 100 νέους φόρους και περιέκοψε τις δαπάνες. Επίσης, δανείστηκε χρήματα από τους Σκανδιναβούς της γείτονες και το Διεθνές Νομισματικό ταμείο. Κυρίως όμως, άφησε τις ιδιωτικές της τράπεζες, οι οποίες είχαν προκαλέσει την κρίση, να καταρρεύσουν. Οι επενδυτές έχασαν τα πάντα, γεγονός που σήμανε ότι οι φορολογούμενοι δεν επιβαρύνθηκαν με τα χρέη των τραπεζών. Επίσης, σε μια πιο αμφιλεγόμενη κίνηση, οι Βρετανοί και Ολλανδοί καταθέτες έχασαν όλα τους τα χρήματα (συνολικά 4 δισεκατομμύρια ευρώ) και έπρεπε να αποζημιωθούν από το Λονδίνο και τη Χάγη αντιστοίχως.

Το φάρμακο ήταν σκληρό και η αντίδραση άμεση. Η ανάπτυξη κατέρρευσε, χιλιάδες μετανάστευσαν και η Ισλανδία έγινε ο παρίας της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κοινότητας, με την πιστοληπτική της ικανότητα να έχει πέσει «υπό το μηδέν».

Όμως στα μέσα του χειμώνα του 2010, τα πράγματα άρχισαν να αλλάζουν και αυτό όχι μόνο επειδή τα παραγωγικά «μυαλά» της χώρας σταμάτησαν σιγά να εγκαταλείπουν τη χώρα, αλλά και λόγω του ότι η Ισλανδία διαθέτει φτηνή, καθαρή ενέργεια. Το 90% των ενεργειακών αναγκών της χώρας καλύπτονται από υδροηλεκτρικές πηγές ή θερμές πηγές. Επίσης, υπάρχουν σχέδια εξαγωγής αυτής της ανανεώσιμης ενέργειας μέσω

τεράστιων υποθαλάσσιων καλωδίων προς τη Δανία ή ακόμη και τη Βρετανία.

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

Α' ΜΕΡΟΣ

Το Δεκέμβριο του 2001 στο Μπουένος Άιρες, μεγάλες λαϊκές μάζες κατευθύνονται προς την ιστορική πλατεία Πλάσα δε Μάγιο. Η Αργεντινή μία από τις πλουσιότερες οικονομίες στο παρελθόν, έχει χρεοκοπήσει. Ο πρώην υπουργός οικονομικών, Ντομίνγο Καβάλο, θεωρείται από τους αντιπάλους του ως ένας από τους πιο βασικούς υπεύθυνους για την οικονομική κατάρρευση της Αργεντινής. Είναι ο άνθρωπος που σχεδίασε και υλοποίησε για χρόνια όλο το μοντέλο πάνω στο οποίο στηρίχθηκε η χώρα μέχρι την καταστροφή. Η κυβέρνηση έχει παραιτηθεί και ο Πρόεδρος της Αργεντινής Φερνάντο Δε Λα Ρούα διαφεύγει από το Προεδρικό Μέγαρο με ελικόπτερο μέσα στη θύελλα του οργισμένου λαού που συγκρουόταν με την αστυνομία, έσπαγε τράπεζες, λεηλατούσε σούπερ μάρκετ και φώναζε μαζικά «Να φύγουν όλοι!». Η κοινωνική έκρηξη του 2001, ήταν το τέλος ενός νεοφιλελεύθερου οικονομικού μοντέλου διάρκειας 10 ετών και άφησε πίσω της 35 νεκρούς (δολοφονημένους από την αστυνομία και τους ιδιωτικούς φρουρούς των τραπεζών), 30.000 παράπλευρες απώλειες (ανθρώπους που αυτοκτόνησαν, η υπέστησαν καρδιακά και εγκεφαλικά επεισόδια), και περίπου 20.000.000 ανθρώπους (πάνω από το μισό του πληθυσμού) βουτηγμένους στην φτώχεια και τη μιζέρια. Παρόλα αυτά, βρέθηκαν κάποιοι τρόποι αντιμετώπισης σε μία από τις πιο δύσκολες στιγμές της ιστορίας της, με τον μισό πληθυσμό να έχει βουλιάξει στη φτώχεια και τη μιζέρια, με το κράτος να είναι απόν και στο δρόμο να μην υπάρχει δεκάρα τσακιστή. Η κοινωνία έδειξε ότι διαθέτει αντανakλαστικά και εσωτερικές δυνάμεις. Οι άνθρωποι αυτοοργανώθηκαν και άρχισαν να ανταλλάσουν αγαθά και υπηρεσίες. Έτσι εμφανίστηκε το "τρουέκε", ένας προκαπιταλιστικός τρόπος εμπορίου, ο οποίος εξασφάλισε τη διαβίωση 10.000.000 ανθρώπων. Ο κόσμος συγκεντρωνόταν σε ειδικά μέρη και αντάλλαζε προϊόντα: Ένα μεταχειρισμένο ρούχο, με ένα κιλό κρέας. Το ανταλλακτικό παζάρι, όχι μόνο

έδινε φαγητό, έδινε πιτό, αλλά και καρδιολόγους και δασκάλους για τα παιδιά ,για αγγλικά και χορό. Υπήρχαν συμβολαιογράφοι που έγραφαν για σπίτια και οικόπεδα και πληρώνονταν με κουπόνια και σπίτια που πουλιόνταν και αγοράζονταν με κουπόνια που ήταν το νόμισμα της ανταλλαγής. Το Τρουέκε πήρε τεράστια έκταση σε όλη τη χώρα. Τόση, που σύντομα ντόπιοι οικονομικοί κύκλοι, όσο και το ίδιο το Δ.Ν.Τ., απαξίωναν το Τρουέκε ζητώντας τη διάλυσή του. Ωστόσο, το Τρουέκε συνεχίζεται ακόμα και σήμερα στο Μπουένος Άιρες σε χώρους που κρατούν χαμηλό προφίλ και δεν διαφημίζονται για να μη δώσουν στόχο στις αρχές.

Β' ΜΕΡΟΣ

Το 2003 εκλέγεται πρόεδρος της Αργεντινής ο Νέστορ Κίρτσνερ. Σήμερα, θεωρείται ήρωας από μια μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης, καθώς κατάφερε να βγάλει την Αργεντινή από την κρίση. Στο πεδίο της οικονομίας ο Κίρτσνερ είχε δίπλα του τον Ρομπέρτο Λαβάνια. Έναν έμπειρο οικονομολόγο και υπουργό της προηγούμενης κυβέρνησης. Η πρώτη τους κίνηση ήταν να αποσύρουν οποιαδήποτε αίτηση πόρων προς το ΔΝΤ. Στη συνέχεια με δικαστική απόφαση την οποία αποδέχθηκε η κυβέρνηση, επεστράφη το 13 % των μισθών που είχαν κοπεί το 2000. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα; Το αποτέλεσμα ήταν να αναγεννηθεί η αγορά. Τους τελευταίους 8 μήνες του 2002 η Αργεντινή ήδη αναπτυσσόταν με 8%. Και τα επόμενα 4 χρόνια κάπου στο 9%. Το Δεκέμβριο του 2005 ο πρόεδρος Κίρτσνερ αποφασίζει να ξεπληρώσει με μία μόνο δόση ό,τι χρωστάει στο ΔΝΤ. Ήταν περίπου 10 δις δολάρια. Το ανακοινώνει σε μια αιφνίδια συνέντευξη τύπου. Ακόμα και οι εφημερίδες της αντιπολίτευσης χαρακτήρισαν την απόφασή του "ιστορική". Έτσι στις αρχές του 2006, οριστικά η Αργεντινή πληρώνει όλο το χρέος προς το ΔΝΤ και κάνει ακόμα πιο σαφές ότι το ΔΝΤ δεν έχει πλέον κανένα λόγο στην οικονομική πολιτική της Αργεντινής. Σήμερα η Αργεντινή είναι μια χώρα σε πλήρη ανάκαμψη. Παρόλο που δεν είναι δημοφιλής στη διεθνή

οικονομική κοινότητα και στις αγορές χρήματος, η οικονομία της αναπτύσσεται με ένα μέσο όρο 7% τον χρόνο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΕΞΑΝΤΑΣ

ΜΕΡΟΣ Δ: ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

I Ανεργία

ΑΝΕΡΓΙΑ-ΦΥΛΑ-ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

A. Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΦΥΛΑ

Άραγε πάντοτε η χώρα μας ζούσε σε συνθήκες ευημερίας και προόδου; Μια ματιά στο παρελθόν μπορεί κάλλιστα να μας εξηγήσει πως φαινόμενα ανεργίας και οικονομικής παρακμής εμφανίζονταν περιοδικά στην ιστορία της χώρας μας. Έτσι λοιπόν ως ανεργία μπορεί να οριστεί η έλλειψη εργασιακής απασχόλησης που οφείλεται σε μειωμένη προσφορά εργασίας. Η λέξη είναι μεταγενέστερη αλλά έχει ετυμολογική προέλευση από την αρχαία λέξη **άνεργος**.

Πάντως φαίνεται ότι η ανεργία έχει αναδειχτεί σε μέγιστο κοινωνικό φαινόμενο-νόσημα προκαλώντας ποικίλα προβλήματα.

Αν επομένως εξετάσουμε τις διαφοροποιήσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών, μπορούμε να εντοπίσουμε αμέσως τη δυσμενέστερη θέση των γυναικών στην αγορά εργασίας. Για τις γυναίκες ο ρυθμός εύρεσης εργασίας είναι συστηματικά χαμηλότερος από τον αντίστοιχο των ανδρών, ενώ ο ρυθμός απώλειας συστηματικά υψηλότερος. Με απλά λόγια, για τις γυναίκες είναι δυσκολότερο να βρουν μια θέση εργασίας συγκριτικά με τους άνδρες και, εφόσον βρουν, είναι ευκολότερο να την χάσουν. Αυτό το διπλό γυναικείο μειονέκτημα στην αγορά εργασίας παρέχει μια προφανή εξήγηση για τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας των γυναικών στη χώρα μας. Το ενδιαφέρον στοιχείο είναι πως η υψηλότερη ανεργία των γυναικών προκύπτει ως αποτέλεσμα της κινητικότητας εντός της αγοράς εργασίας και όχι των μεταβάσεων εντός και εκτός εργατικού δυναμικού, όπως οι συνταξιοδοτήσεις, η μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία και αντίστροφα κ.λπ. Δηλαδή, δεν φαίνεται να παίζουν ρόλο τα αυξανόμενα ποσοστά συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό.

Επιπλέον, **ένα διακριτικό στοιχείο της ελληνικής ανεργίας**, στο οποίο επίσης δεν δόθηκε η δέουσα προσοχή, **είναι τα διαφορετικά ποσοστά μεταξύ ανδρών και γυναικών**. Σε αντίθεση με την ευρωπαϊκή τάση, η διαφορά της γυναικείας ανεργίας από την ανδρική διευρύνεται συστηματικά. Για παράδειγμα, το 1987 ήταν στις 6,4 ποσοστιαίες μονάδες, 50% υψηλότερη από τις 4,1 ποσοστιαίες μονάδες στην Ε.Ε. Είκοσι χρόνια μετά, το 2007, ήταν 7,6 ποσοστιαίες μονάδες, δηλαδή 5 φορές υψηλότερη από την 1,5 μονάδα στην Ε.Ε. Η περιγραφή που

ακολουθεί θα εξετάσει και τη διάσταση του φύλου εντοπίζοντας διαφορές στην κινητικότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. (εφημερίδα «Η ΑΥΓΗ»)

Πάντως, οι γυναίκες συνεχίζουν να πλήττονται περισσότερο από την ανεργία, καθώς σε αυτές το ποσοστό ανέρχεται σε 31,1% (από 28,8% τον Ιούλιο πέρυσι) έναντι 25% στους άνδρες (από 22,1%) όπως δήλωσε η ΕΛΣΤΑΤ.

Β. ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Ηλικιακά, το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρείται στους νέους ηλικίας 15-24 ετών (59%), το οποίο στις νέες γυναίκες φθάνει στο 65,1%. Ακολουθεί η πλέον παραγωγική ηλικία των 25- 29 ετών με ποσοστό 44,4% (41,7% στους άνδρες και 47,6% στις γυναίκες). Έπονται, οι ηλικίες 30- 44 ετών με 25,5% (21,8% στους άνδρες- 30,3% στις γυναίκες), 45- 64 ετών με 18,9% (17,6% στους άνδρες και 20,7% στις γυναίκες) και 65 ετών και άνω με 11,3% (13,5% στους άνδρες και 5,5% στις γυναίκες).

**Πίνακας 1. Απασχολούμενοι, άνεργοι, οικονομικά μη ενεργοί και ποσοστό ανεργίας:
Μάρτιος 2008 – 2013**

	Μάρτιος					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Απασχολούμενοι	4.534.902	4.489.004	4.421.561	4.170.813	3.826.629	3.580.680
Άνεργοι	390.412	446.559	576.399	784.600	1.093.336	1.309.071
Οικονομικά μη ενεργοί	3.398.881	3.359.630	3.294.990	3.332.004	3.355.817	3.379.478
Ποσοστό ανεργίας	7,9	9,0	11,5	15,8	22,2	26,8

Πίνακας 2. Ποσοστό ανεργίας κατά φύλο: Μάρτιος 2008 – 2013

Φύλο	Μάρτιος					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Άρρενες	5,2	6,5	8,9	13,3	19,4	24,1
Θήλεις	11,9	12,7	15,2	19,3	26,0	30,4
Σύνολο	7,9	9,0	11,5	15,8	22,2	26,8

Πίνακας 3. Ποσοστό ανεργίας, κατά ομάδες ηλικιών: Μάρτιος 2008 – 2013

Ομάδες ηλικιών	Μάρτιος					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
15-24 ετών	24,1	25,0	31,2	42,1	53,1	58,3
25-34 »	11,3	12,1	14,7	22,3	30,3	34,6
35-44 »	6,0	7,0	9,7	13,0	19,0	24,1
45-54 »	4,2	5,6	7,8	11,0	16,5	20,7
55-64 »	3,4	4,2	6,4	8,3	12,5	15,6
65-74 »	0,6	0,9	0,9	2,7	4,2	8,7
Σύνολο	7,9	9,0	11,5	15,8	22,2	26,8

Γ. ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Τα ποσοστά απασχόλησης παρουσιάζουν επίσης σημαντικές διακυμάνσεις ανάλογα με το μορφωτικό επίπεδο: για τις στατιστικές σχετικά μ' αυτό το θέμα, τα ποσοστά απασχόλησης βασίζονται μάλλον στην ηλικιακή ομάδα 25 έως 64 ετών παρά στην ηλικιακή ομάδα 15 έως 64 ετών. Το ποσοστό απασχόλησης για τα άτομα που είχαν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση ήταν 83,7 % στην ΕΕ-27 το 2011), πολύ υψηλότερο απ' το ποσοστό (53,5 %) που σημειώθηκε για τα άτομα τα οποία είχαν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια ή κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων με μορφωτικό επίπεδο ανώτερης δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας μη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ-27 ήταν 73,2 %. Η μεγαλύτερη πτώση στα ποσοστά απασχόλησης από την αρχή της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης (σύγκριση μεταξύ 2008 και 2011) παρατηρήθηκε στα άτομα που είχαν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια ή κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. (πηγή: EUROSTAT)

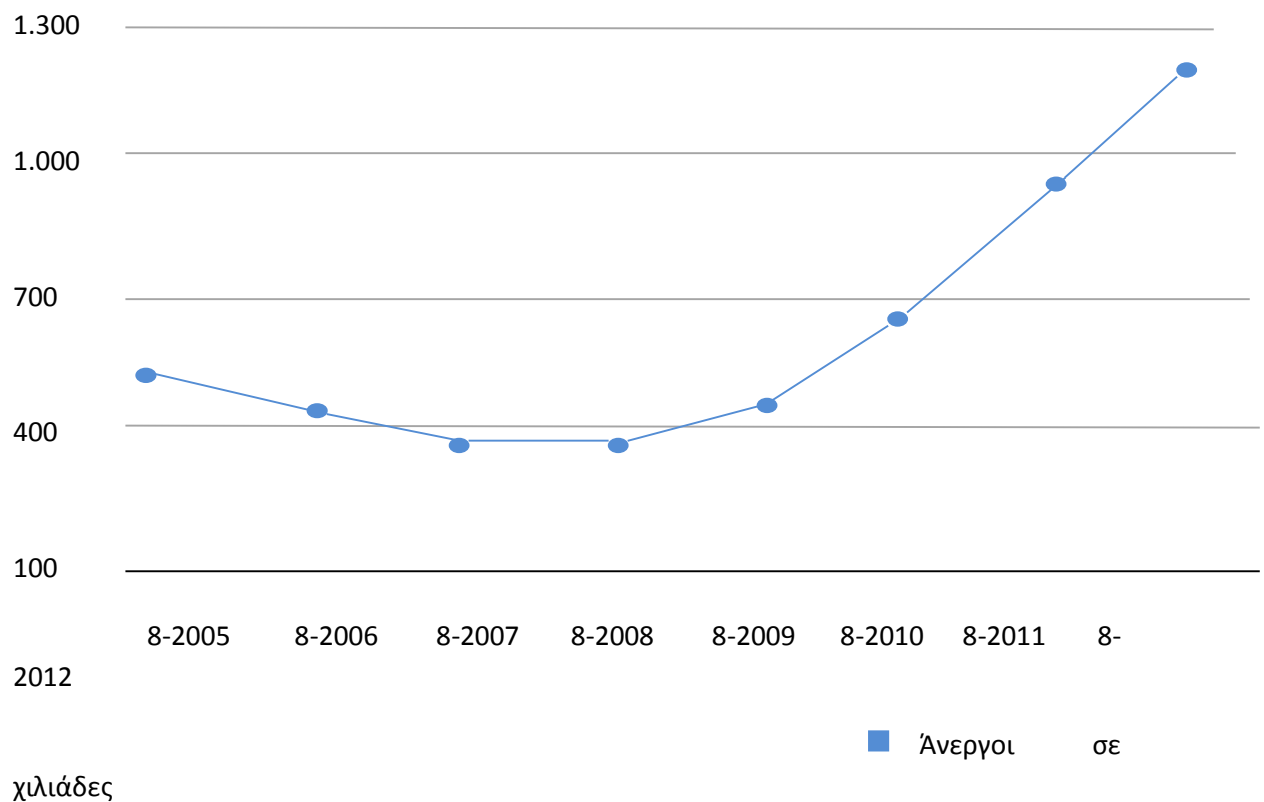
Πίνακας 3. Άνεργοι 15 ετών και άνω κατά ομάδες ηλικιών, φύλο και επίπεδο εκπαίδευσης/Σε χιλιάδες

Επίπεδο εκπαίδευσης και φύλο	Σύνολο	ετών 15 – 19	ετών 20 – 24	ετών 25 – 29	ετών 30 – 44
Και των δύο φύλων	1.355,2	29,4	154,5	236,2	575,2
Έχουν μεταπτυχιακό τίτλο	22,9	-	0,5	7,3	11,3
Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	153,8	-	16,3	45,5	63,3
Πτυχιούχοι ανωτέρων τεχνικών-επαγγελματικών σχολών	265,1	0,9	41,2	69,1	116,8
Έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης	518,9	18,9	74,1	78,5	224,3
Έχουν τελειώσει την γ' τάξη μέσης εκπαίδευσης	179,2	5	12,6	18,9	87,9
Έχουν απολυτήριο στοιχειώδους εκπαίδευσης	203	4	9,1	16,1	66,4
Δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση	4,4	-	0,3	0,1	1,2
Δεν πήγαν καθόλου σε σχολείο	-	0,6	0,4	0,7	4,1

Πίνακας4. Ποσοστά ανεργίας (%) και μορφωτικό επίπεδο (ηλικιακή ομάδα 15-64)

	Ε Ε	Ελλάδα
Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο	11 , 6	7 , 6
Μέσο μορφωτικό επίπεδο	6 , 5	8 , 8
Υψηλό μορφωτικό επίπεδο	3 , 8	6 , 3

Ετήσιο Γράφημα Ανέργων στην Ελλάδα (2005-2012)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Έντυπο υλικό:**

Στατιστικά στοιχεία αντλήθηκαν από:

- Ελληνική Στατιστική Αρχή(ΕΛΣΤΑΤ)
- Εφημερίδα «Η αυγή» : Ηλεκτρονική μορφή
- www.protagon.gr
- EUROSTAT

- **Φωτογραφικό υλικό:**

- Στατιστικοί πίνακες: www.capital.gr
- Δεδομένα για το γράφημα : www.readnews.gr
- EUROSTAT
- Γελοιογραφία: ανεργία γελοιογραφίες

II. Κλείσιμο επιχειρήσεων στην Ελλάδα λόγω κρίσης

Το κλείσιμο των επιχειρήσεων είναι άλλο ένα κοινωνικό πρόβλημα σχετιζόμενο άμεσα με την οικονομική κρίση αλλά και την ανεργία.

Κλείσιμο επιχειρήσεων 2009-2012

Ενδεικτικά της οικονομικής κρίσης είναι τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου του 2012 που δείχνουν ξεκάθαρα ότι **οι επιχειρήσεις που κλείνουν είναι περισσότερες από εκείνες που ανοίγουν**.

Ο χάρτης των ελληνικών επιχειρήσεων αλλάζει ριζικά λόγω της οικονομικής κρίσης που πλήττει και την Ελλάδα.

Πιθανά αίτια; Η έκρηξη των ακάλυπτων επιταγών, η αύξηση του κόστους χρήματος και η καθίζηση του τζίρου έχει ήδη επηρεάσει το ισοζύγιο των επιχειρήσεων που ανοίγουν έναντι αυτών που κλείνουν, το οποίο, βαίνει συνεχώς μειούμενο την τελευταία τριετία.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου και των επιμελητηρίων, το 2011, για κάθε 10 επιχειρήσεις που προχώρησαν σε έναρξη λειτουργίας αντιστοιχούσαν 9,2 επιχειρήσεις που έβαζαν λουκέτο έναντι 8,9 το 2010 και 8,6 το 2009.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου του 2012, περισσότερες είναι αυτές που κλείνουν από αυτές που ανοίγουν.

Κλείσιμο επιχειρήσεων 2013

Η ΓΣΕΒΕΕ, σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2013, εκτιμά ότι περίπου 110.000 επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην έγκαιρη καταβολή μισθών, ενώ περισσότερες από τις μισές δηλώνουν αντιμέτωπες με το φάσμα του «λουκέτου».

Η εικόνα που καταγράφεται στην έκθεση ισοδυναμεί με περίπου 45.000 χαμένες θέσεις εργασίας τους επόμενους μήνες, ενώ μόλις το 2,7% των επιχειρήσεων αναμένεται να κάνει προσλήψεις. Μάλιστα εκτιμάται ότι οι περισσότεροι εργοδότες αναμένεται να καταφύγουν σε άμεση αναδιάρθρωση του εργασιακού κόστους, κάτι που ελοχεύει κινδύνους για περίπου 85.000 – 90.000 θέσεις εργασίας, ενώ το 63,3% των επιχειρήσεων τονίζει ότι δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί στις φορολογικές του υποχρεώσεις, με τις εκτιμήσεις να κάνουν λόγο για αύξηση 40% των οφειλετών προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία.

Σύμφωνα με την έκθεση, το 65,7% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι έχει προχωρήσει κατά το πρώτο εξάμηνο του 2013 σε μείωση ωρών εργασίας, ή/και σε μείωση αποδοχών. Το 49,3% των επιχειρήσεων έχει προχωρήσει σε άμεση αναπροσαρμογή μισθολογικού κόστους, μειώνοντας αποδοχές.

Πηγή: Έκθεση «γροθιά» της ΓΣΕΒΕΕ: Έρχονται 40.000 νέα λουκέτα και απολύσεις | [iefimerida.gr](http://www.iefimerida.gr) <http://www.iefimerida.gr>

Κάποιες γνωστές ενδεικτικές επιχειρήσεις που έκλεισαν μέσα στην κρίση:

Nutriat – Κατσέλης (βιομηχανία τροφίμων):

Κατείχε ηγετική θέση στο κλάδο της και αναπτύσσονταν με ικανοποιητικούς ρυθμούς μέχρι το ξέσπασμα της κρίσης.

Γεωργιάδης Καπνοβιομηχανία

«Τίτλοι τέλους» έπεσαν και για τη Γεωργιάδης μια από τις πιο ιστορικές και πιο φημισμένες καπνοβιομηχανίες της χώρας. Η εταιρεία στις 23 Απριλίου 2013 κατέθεσε αίτηση πτώχευσης στο Μονομελές Πρωτοδικείο Θήβας παρά τις τιτάνιες προσπάθειες που είχε κάνει να σταθεί στα πόδια της.

Ατλάντικ Σούπερ Μάρκετ

«Ρολά» κατέβασε και η Ατλάντικ η άλλοτε 5^η μεγαλύτερη αλυσίδα σούπερ μάρκετ της χώρας και μια από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες ελληνικές εταιρείες. Η αυλαία για την εταιρεία έπεσε οριστικά με την απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου επί των αιτήσεων πτώχευσης που είχαν καταθέσει κάποιοι από τους 3.500 προμηθευτές της με την οποία κηρύχθηκε και επισήμως σε κατάσταση πτώχευσης καθώς αδυνατούσε να αντλήσει ρευστότητα και να καλύψει τις υπέρογκες υποχρεώσεις της.

Φίλκεραμ Johnson

Στην ιστορία πέρασε και η «Φίλκεραμ Johnson». Η βιομηχανία δομικών υλικών που ανήκε στο Γιώργο Φιλίππου και τη βρετανική Norcross, με δικαστική απόφαση οδηγήθηκε στο κλείσιμο στα τέλη του 2011, ύστερα από μισό αιώνα ζωής.

Bodyline

Την προηγούμενη εικοσαετία βρέθηκε στο «απόγειο» της, με χιλιάδες κόσμο να συνωστίζεται στα καταστήματά της αναζητώντας λύση για τα περιττά κιλά. Ο λόγος για ινστιτούτο ομορφιάς και περιποίησης «Bodyline» του επιχειρηματία Λέοντα Λεβή το οποίο δεν άντεξε τις συνέπειες της κρίσης. Μάλιστα ο ιδιοκτήτης του οδηγήθηκε στα κρατητήρια για χρέη προς το Δημόσιο.

Neoset

Μια από τις μεγαλύτερες και πιο γνωστές ελληνικές εταιρείες επίπλων οδηγήθηκε σε πτώχευση, λόγω της κρίσης και της μείωσης των πωλήσεών της.

ΜΕΡΟΣ Ε: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως μετανάστευση ορίζεται η μόνιμη ή προσωρινή μεταβολή του τόπου εγκατάστασης ενός ατόμου ή ενός κοινωνικού συνόλου. Δηλαδή είναι μια συνεχής ροή προσώπων από και προς μία περιοχή. Η μετανάστευση αποτελεί μία από τις τρεις δημογραφικές διαδικασίες.

Η μετανάστευση των Ελλήνων μπορούμε να πούμε πως ξεκινάει από τότε που ξεκινάει και η Ιστορία του Έθνους μας. Από τα πολύ παλιά χρόνια και συγκεκριμένα από την περίοδο του τουρκικού ζυγού, οι Έλληνες ξενιτεύονταν από τη χώρα τους, ώστε να έχουν ένα καλύτερο μέλλον. Οι λόγοι που οδηγούν έναν νέο, κυρίως, Έλληνα να φύγει από την πατρίδα του είναι οικονομικοί, πολιτικοί και κοινωνικοί.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται όξυνση του φαινομένου της μετανάστευσης λόγω της οικονομικής κρίσης. Πολλοί άνθρωποι μένοντας στην Ελλάδα συνειδητοποιούν πως δεν μπορούν να τα βγάλουν πέρα, κυρίως οικονομικά και γι'αυτό το λόγο αποφασίζουν να φύγουν εκτός Ελλάδας. Η μετανάστευση αυτή, βεβαίως, έχει ποιοτικές διαφορές με εκείνη των τελών του 19ου – αρχών του 20ου ή με εκείνη των δεκαετιών '50-'60. Τότε έφευγαν οι Έλληνες που δεν είχαν τύχη, από μια χώρα που μαστιζόταν από πολέμους και όπου δεν υπήρχαν δουλειές, και πήγαιναν σε ανερχόμενα κράτη, που ζητούσαν εργατικά χέρια για να στηρίξουν τις βιομηχανίες τους. Σήμερα φεύγουν από την Ελλάδα οι πιο εξειδικευμένοι, και μάλιστα σε κλάδους που είναι κρίσιμοι για την ανάπτυξη της χώρας.

Έρευνες

- Ύστερα από έρευνα των λόγων εξαιτίας των οποίων οι νεοέλληνες επιθυμούν να μεταναστεύσουν που διεξήγαγε η Κάπα Research για το "Βήμα της Κυριακής" το 2011 στην Αθήνα πρόέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

Λόγος

Ποσοστό

Καλύτερη ποιότητα ζωής	66,4%
Καλύτερη δουλειά	44,7%
Περισσότερη αξιοκρατία στην εξέλιξή του	32,6%

- Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε επίσης το 2011 από την Ερευνητική Μονάδα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, η οποία αφορά τις κυριότερες χώρες όπου θα μετανάστευαν οι σημερινοί νεοέλληνες είναι οι εξής:

Χώρα προτίμησης

Ποσοστό

Μεγάλη Βρετανία	31,7%
Η.Π.Α.	28,7%
Γερμανία	6,6%

Ιστορική αναδρομή της μετανάστευσης

Περίοδος από το 1974 – 2008: Σε αυτό το χρονικό διάστημα παρατηρείται αυξανόμενη παλιννόστηση Ελλήνων μεταναστών. Στη Δυτική Ευρώπη οι μετανάστες είναι κυρίως Έλληνες (70%) και προέρχονται από τις αγροτικές περιοχές της Β. Ελλάδας. Από την άλλη, Έλληνες που μεταναστεύουν στην Αμερική, τον Καναδά και την Αυστραλία προέρχονται από τη Ν. Ελλάδα και τα νησιά. Από αυτούς τους Έλληνες, το 60% είναι άντρες από 15-44 ετών.

Περίοδος από το 2009 – 2012: Αυτά τα τρία χρόνια οξύνεται το φαινόμενο της μετανάστευσης, καθώς η οικονομία χειροτερεύει αντί να βελτιώνεται. Οι χώρες προτίμησης αυτή τη χρονική περίοδο είναι κυρίως χώρες που είναι πιο ανεπτυγμένες οικονομικά, όπως π.χ. Γερμανία, Αγγλία, Αμερική, Αυστραλία κλπ. Σύμφωνα με την Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία το 2012 35.811 Έλληνες εγκαθίστανται στη Γερμανία, οι οποίοι είναι κατά 43% περισσότεροι από το προηγούμενο έτος, το 2011, που ήταν 25.811. Μετά τη Γερμανία, και η Βρετανία αποτελεί ένα καταφύγιο για τους άνεργους που συσσωρεύονται στις χώρες που βιώνουν την κρίση. Σύμφωνα με στοιχεία που έβγαλε στη δημοσιότητα η Βρετανική Διεύθυνση Εργασίας και Συντάξεων, οι Έλληνες, οι οποίοι έχουν πληγεί από την κρίση, έχουν φτάσει τους 8.680 αυξάνοντας το ποσοστό κατά 44%. Επισημαίνεται από την νορβηγική εφημερίδα NorwayPost πως μέσα σ'ένα χρόνο, συγκεκριμένα από τον Νοέμβριο 2012 μέχρι τον Νοέμβριο 2013, ο αριθμός των Ελλήνων μεταναστών αυξήθηκε κατά 49%. Οι Έλληνες φαίνεται να προτιμούν και την Αυστρία για να εγκατασταθούν καθώς όπως αναφέρει και η Αυστριακή Στατιστική Υπηρεσία 1.201 Έλληνες υπάρχουν στη χώρα. Άλλος τόπος όπου προτιμούν οι Έλληνες για να ξεκινήσουν από την αρχή τη ζωή τους είναι η Αυστραλία. Ο αριθμός των Ελλήνων που μετανάστευσε στην Αυστραλία στην περίοδο Ιούλιος 2012 - Ιούνιος 2013, στο πλαίσιο του προγράμματος προσέλκυσης ειδικευμένων μεταναστών ή επανασύνδεσης οικογενειών ανήλθε στους 525 έναντι 325 το 2012 και 134 στην περίοδο 2011-2012

Συνοπτικά τα παραπάνω ποσοστά παρουσιάζονται στον εξής πίνακα:

Χώρα προτίμησης	Αριθμός Ελλήνων	Ποσοστό αύξησης
Γερμανία (2011)	25.811	
Γερμανία (2012)	35.811	+43%
Μ. Βρετανία (2012)	8.680	+44%

Νορβηγία (2012)		
Νορβηγία (2013)		+49%
Αυστρία (2012)	1.201	
Αυστραλία (2011-2012)	134	
Αυστραλία (Ιούλιος 2012)	325	
Αυστραλία (Ιούνιος 2013)	525	

Σαν συμπέρασμα...

Ύστερα από την παράθεση: α) των λόγων για τους οποίους στις μέρες μας ο νεοέλληνας αποφασίζει να μεταναστεύσει, β) Τα ποσοστά τα οποία συγκρίνουν κάποια έτη ως προς τον αριθμό των ανθρώπων που μεταναστεύουν και γ) των χωρών που επιλέγουν για να κάνουν αυτό το νέο ξεκίνημα της ζωής τους, συμπεραίνουμε πως καθώς περνούν τα χρόνια όλο και περισσότεροι άνθρωποι βρίσκουν τη μετανάστευση σαν τη μόνη λύση των προβλημάτων που δημιουργεί η οικονομική κρίση. Παρατηρούμε πως αντί να βελτιώνεται η οικονομική κατάσταση της χώρας, αυτή δυσχεραίνεται με αποτέλεσμα πολλά νέα, κυρίως, άτομα να ξενιτεύονται από τη χώρα στην οποία μεγάλωσαν, διότι αυτή πια δεν μπορεί να τους προσφέρει αυτά που θα μπορούσε μια χώρα που βρίσκεται σε καλύτερη οικονομική κατάσταση.

Βιβλιογραφία

- http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=1852&..
- http://tvnea.blogspot.gr/2013/08/9000_30.html
- <http://www.protothema.gr/greece/article/276736/35811-ellhnes-phgan-metanastessth-germania-to-2012/>
- <http://www.newsbomb.gr/koinwnia/story/385218/kyma-ellinon-metanaston-sti-norvigia>
- <http://www.newsbomb.gr/diethnh/story/350391/olo-kai-perissoteroi-ellines-feygoyn-gia-tin-aystria#ixzz2qynf1aqd>
- <http://www.newsbomb.gr/koinwnia/story/341214/synehizetai-me-ameiotoys-rythmoys-i-metanasteysi-sto-exoteriko>
- <http://idec.gr/iier/new/metanasteusi.pdf>

ΣΤ΄ ΜΕΡΟΣ: ΦΤΩΧΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ **ΑΣΤΕΓΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Δείκτης σχετικής φτώχειας

Σημαντικό εργαλείο για τη μελέτη της φτώχειας σε μια κοινωνία είναι ο **Δείκτης σχετικής φτώχειας** ο οποίος ορίζεται σαν το ποσοστό του πληθυσμού με διαθέσιμο εισόδημα χαμηλότερο από το 60% του αντίστοιχου διάμεσου εισοδήματος των κατοίκων της χώρας

Σχετική φτώχεια στην Ελλάδα.

- Σύμφωνα με τον προηγούμενο δείκτη, η σχετική φτώχεια στην Ελλάδα αυξήθηκε από **19,7% το 2008** σε **23,1% το 2011**.
- Ιδιαίτερα μεγάλη είναι η αύξηση που εμφανίζει το ποσοστό φτώχειας το 2011 σε σχέση με το 2010.
- Να σημειωθεί ότι η αύξηση αυτή στη σχετική φτώχεια παρατηρήθηκε παρά τη σημαντική μείωση του **ορίου φτώχειας** για ένα μονομελές νοικοκυριό από 549 ευρώ το 2010 σε μόλις 476 ευρώ το 2011.
- Το **2013** η φτώχεια αφορά το **23,7%** του πληθυσμού.

Απειλή φτώχειας

- Το ποσοστό του πληθυσμού που απειλούνταν με φτώχεια, σύμφωνα και με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για το **2010 ήταν 27,7%**, δηλαδή 1,3 εκατ. άνθρωποι.
- Το ποσοστό αυτό κατατάσσει την Ελλάδα στην έκτη χειρότερη θέση μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., μετά την Βουλγαρία, Ρουμανία, Λιθουανία, Λετονία και Ουγγαρία.
- Επίσης, για το **2012**, ο κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού ανήλθε σε **34,6%** σε σχέση με **31%** που ήταν το **2011**.
- Έκτοτε, το ποσοστό αυτό αναμένεται να έχει μεγάλη αύξηση.

Το φαινόμενο της φτώχειας συνδέεται άμεσα με το φαινόμενο της **ανεργίας**, παράλληλα όμως, η Ελλάδα κατέχει με 13,2%, το υψηλότερο ποσοστό φτωχών εργαζομένων στην Ευρωζώνη.

Ο κίνδυνος φτώχειας για άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών το 2012 ανέρχεται σε 17,2% και είναι μειωμένος κατά 6,4 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2011. Ο πληθυσμός που διαβιεί σε νοικοκυριά που δεν εργάζεται κανένα μέλος ή εργάζεται λιγότερο από 3 μήνες, συνολικά, το έτος, ανέρχεται σε 1.010.900 άτομα ή σε 16,1% του πληθυσμού ηλικίας 18- 59 ετών, ενώ το προηγούμενο έτος (2011) ανερχόταν σε 837.300 άτομα. Ο πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό ανέρχεται σε 3.795.100 άτομα ή σε 34,6% του συνόλου του πληθυσμού (το έτος 2011 ήταν 3.403.300 άτομα).

Άστεγοι

Πόσοι είναι οι άστεγοι στην Ελλάδα;

Κανένας δεν ξέρει. Ενώ πρόκειται για ένα φαινόμενο ταυτόσημο της κρίσης, για ένα μέγεθος που περιγράφει την εξαθλίωση, δεν υπάρχει μία πραγματική εκτίμηση, ένα αληθινό νούμερο στο οποίο να συμφωνούν όλοι. Ακούγονται διάφορα με μεγάλες αποστάσεις το ένα από το άλλο. Η ΜΚΟ «Κλίμακα» εκτιμά ότι σε όλη τη χώρα 20.000 άνθρωποι είναι άστεγοι. Οι μισοί βρίσκονται στην Αθήνα και ζουν στους δρόμους. Όμως πόσο βάση έχει αυτή η εκτίμηση; Υπάρχουν 10.000 άνθρωποι στους δρόμους της πρωτεύουσας; Και αν όντως αυτός είναι ο αριθμός, τι κάνει η επίσημη Πολιτεία;

Στοιχεία για τους αστέγους!

Η «Κλίμακα» παρουσίασε τα αποτελέσματα μίας έρευνας που έκανε σε δείγμα 214 ατόμων. Το 64,8% είναι άστεγοι για λιγότερο από δύο χρόνια, δηλαδή από τα τέλη του 2010, περίοδο που ταυτίζεται με την έναρξη της κρίσης. Σε ποσοστό 89,7% είναι Έλληνες και 10,3% αλλοδαποί. Σε ποσοστό 82,2% είναι άνδρες, 60,7% ανήκουν στις ηλικίες μεταξύ 41 -55, ενώ 26,40% είναι μεταξύ 26-40. Ένας στους πέντε έχει ανώτερο ή ανώτατο μορφωτικό επίπεδο και 40% έχουν τελειώσει το Λύκειο.

Σχετικά με την οικογενειακή τους κατάσταση, 33% είναι διαζευγμένοι και 47,2% έχουν παιδιά. Το 63,5% των οικογενειών τους είναι ενήμερες για την κατάστασή τους, αλλά 67,5% των οικογενειών είναι εχθρικές ή αδιάφορες. Σε ποσοστό 45,2% δηλώνουν ότι δεν έχουν κανέναν φίλο, ενώ 34,3% πως έχουν ερωτικές σχέσεις και σεξουαλική ζωή. Ποσοστό 18,1% έχουν αποπειραθεί να αυτοκτονήσουν τουλάχιστον μία φορά. Συχνή χρήση αλκοόλ δηλώνουν ότι κάνουν σε ποσοστό 38,1%, ενώ 20,4% έχουν οικογενειακό ιστορικό ψυχικής νόσου. Για περισσότερους από τους μισούς (52,4%) η εξασφάλιση τροφής δεν αποτελεί ένα καθημερινό πρόβλημα, ενώ αντίστοιχα δεν αποτελεί πρόβλημα για το 47,1% η ένδυση. Για 41% όμως, είναι πρόβλημα η εύρεση χώρου για να κάνουν μπάνιο. Οι μισοί ζουν με 0 έως 20 ευρώ το μήνα.

Ως σημαντικότερες ανάγκες τους κατατάσσουν τη στέγαση (85,6%), την ιατρική περίθαλψη (83,1%), την εργασία (76,5%) και τη φροντίδα υγιεινής (75%). Ποσοστό 58,1% δεν έχουν κανενός είδους ιατρική ασφάλιση

Ο αριθμός των αστέγων στην Ελλάδα κυμαίνεται ανάλογα με τον ορισμό και την πηγή από 11.000 έως 40.000 άτομα. Το σημείο στο οποίο συμφωνούν όλες οι έρευνες είναι ότι ο αριθμός έχει αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό τα τελευταία 3 χρόνια, φτάνοντας πρωτόγνωρα επίπεδα για τα δεδομένα μιας χώρας με ένα από τα υψηλότερα ποσοστά κατοχής κατοικίας στον κόσμο (71%)

ΜΕΡΟΣ Ζ΄: ΜΙΚΡΟΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Στα πλαίσια του προγράμματος έγινε μια μικρή έρευνα σε μαθητές του σχολείου η οποία είχε σαν στόχο να διερευνήσει τις επιπτώσεις της κρίσης στη ζωή των νέων και των οικογενειών τους.

Για το σκοπό της έρευνας δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο το οποίο τέθηκε σε παιδιά του σχολείου και το οποίο περιλάμβανε ερωτήματα, μεταξύ άλλων για:

Την ανεργία
Τα εισοδήματα
Τις αλλαγές στις καταναλωτικές συνήθειες
Τις αλλαγές στις κοινωνικές σχέσεις
Τις στάσεις απέναντι στους αλλοδαπούς κλπ.

Το ερωτηματολόγιο τέθηκε σε 164 μαθητές της Α και της Β του σχολείου μας.

Το ερωτηματολόγιο και τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται στη συνέχεια.

4ο Λύκειο Αλίμου

Ερευνητική Εργασία: Όψεις της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΦΥΛΟ

- ☐ ΑΝΔΡΑΣ
☐ ΓΥΝΑΙΚΑ

ΗΛΙΚΙΑ

- ☐ 16
☐ 17

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- ☐ 1η λυκείου
☐ 2α λυκείου
☐ 3η λυκείου

1.Υπάρχουν άνεργοι στην οικογένειά σας;

- ☐ Κανένας ☐ Ένας ☐ Δύο ☐ Τρεις ή περισσότεροι

2.Μπορείτε να αντεπεξέλθετε στα μηνιαία οικογενειακά έξοδά σας;

- ☐ Ναι ☐ Όχι

3.Πόσο έχει μειωθεί το ατομικό ή το οικογενειακό σας εισόδημα από τον οικονομική κρίση;

- ☐ Σταθερό ☐ Κάτω από 10% ☐ 10% – 20% ☐ 30%-40% ☐ 50% και άνω
☐ Έχει αυξηθεί

4.Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς έχετε αναγκαστεί να κάνετε κάποια περικοπή;

- ☐ Διασκέδαση ☐ Ενδυση ☐ Ταξίδια ☐ Σπουδές ☐ Τρόφιμα
☐ Τίποτα από τα προηγούμενα ☐ Άλλο _____

5.Έχετε σκεφθεί το ενδεχόμενο μετανάστευσης για εσάς ή μελών της οικογένειάς σας σε μια χώρα με καλύτερη οικονομική ανάπτυξη;

- ☐ Ναι ☐ Όχι

6.Η οικονομική κρίση τι συναισθήματα σας έχει προκαλέσει;

- ☐ Απογοήτευση ☐ Άγχος ☐ Τίποτα από τα παραπάνω
☐ Ανασφάλεια ☐ Άλλο _____

7.Με ποιο εισόδημα το μήνα ένας άνθρωπος θεωρείται φτωχός;(Κατά την γνώμη σας)

- ☐ 1000 ευρώ ☐ 800 ευρώ ☐ Άλλο ποσό _____
☐ 600 ευρώ ☐ 500 ευρώ ή λιγότερο

8.Υπάρχει κάποιος συγγενής από την οικογένεια σας που είναι στο Ταμείο ανεργίας; Πόσο καιρό είναι άνεργος;

- ☐ Κάποιους μήνες
☐ 1 χρόνο
☐ 2 χρόνια
☐ 3 χρόνια και άνω
☐ Όχι

9.Πόσο πιστεύετε ότι θα αυξηθεί ή θα μειωθεί η ανεργία τα επόμενα χρόνια (σήμερα περίπου στο 25%) λόγω της κρίσης;

☐ Α Σταθερό	☐ Β θα αυξηθεί
☐ στο 25-30%
☐ στο 30 – 40 %
☐ Περισσότερο | ☐ Γ θα μειωθεί
☐ λιγότερο από 5%
☐ 5-10%
☐ Περισσότερο από 10%
☐ Περισσότερο |
|------------------------------------|--|---|

10.Αν μεταναστεύσετε σε άλλη χώρα πιστεύετε ότι θα υποστείτε κάποιου είδους

ρατσισμό;

☐ Ναι και Γιατί _____

☐ Όχι και γιατί _____

11. Σας έχει επηρεάσει ψυχολογικά η οικονομική κρίση;

- ☐ Λίγο
- ☐ Πολύ
- ☐ Καθόλου
- ☐ Αρκετά

12. Έχει αλλάξει η συμπεριφορά σας σε φιλικά ή κοντινά σας πρόσωπα λόγω της οικονομικής κρίσης;

☐ Ναι ☐ Όχι ☐ Ίσως

13. Ποιες είναι οι πηγές πληροφόρησής σας σχετικά με τους αλλοδαπούς γενικά ;(περισσότερες από μία απαντήσεις)

- ☐ Προσωπικές σχέσεις με αλλοδαπούς
- ☐ Οικογενειακές σχέσεις με αλλοδαπούς
- ☐ Τηλεόραση
- ☐ Εφημερίδες – περιοδικά
- ☐ Συζητήσεις με φίλους

14. Πιστεύετε ότι κάποιοι αλλοδαποί συγκεκριμένης καταγωγής αντιμετωπίζονται στην ελληνική κοινωνία ως κατώτεροι σε σύγκριση με άλλους;

☐ Ναι ☐ Όχι

Αν Ναι Ποιοι (περισσότερες από μία απαντήσεις):

- ☐ Βαλκάνιοι ☐ Ανατολικοευρωπαίοι
- ☐ Αφρικανοί ☐ Ασιάτες ☐ Τσιγγάνοι

15. Σας ενοχλεί η παρουσία ξένων στη χώρα μας;

☐ Ναι ☐ Όχι
☐ Εξαρτάται ...από τι; _____

16. Πιστεύετε ότι ευθύνονται και οι αλλοδαποί για τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης;

☐ Ναι ☐ Όχι

17. Θα ψηφίζατε κάποιο κόμμα που αναφέρεται κατά των ξένων;

☐ Ναι ☐ Όχι

18. Είχατε ποτέ εργασιακές σχέσεις με αλλοδαπούς ;

- ☐ Εργάστηκαν για λογαριασμό μας
- ☐ Είναι συνάδελφοι ή συμμαθητές
- ☐ Όχι

19. Πως θα χαρακτηρίζατε τη συμπεριφορά των Ελλήνων απέναντι στους μετανάστες;

- ☐ Πολύ καλή
- ☐ Ικανοποιητική
- ☐ Απαξιοτική
- ☐ Ρατσιστική

20.Θα κάνατε φιλία με ένα άτομο άλλης εθνικότητας, θρησκείας ή χρώματος;

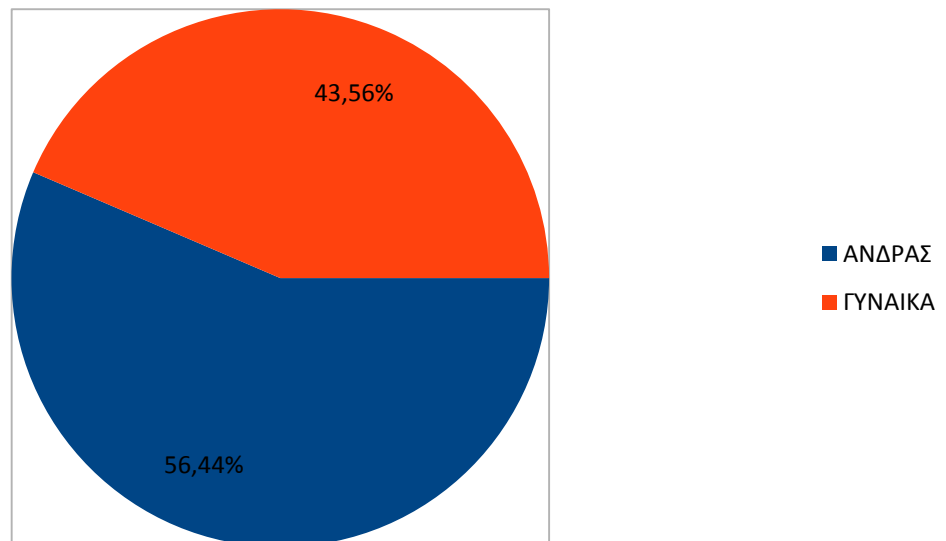
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΙΣΩΣ
Διαφορετική Εθνικότητα			
Διαφορετική Θρησκεία			
Διαφορετικό χρώμα			

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΣΑΣ!

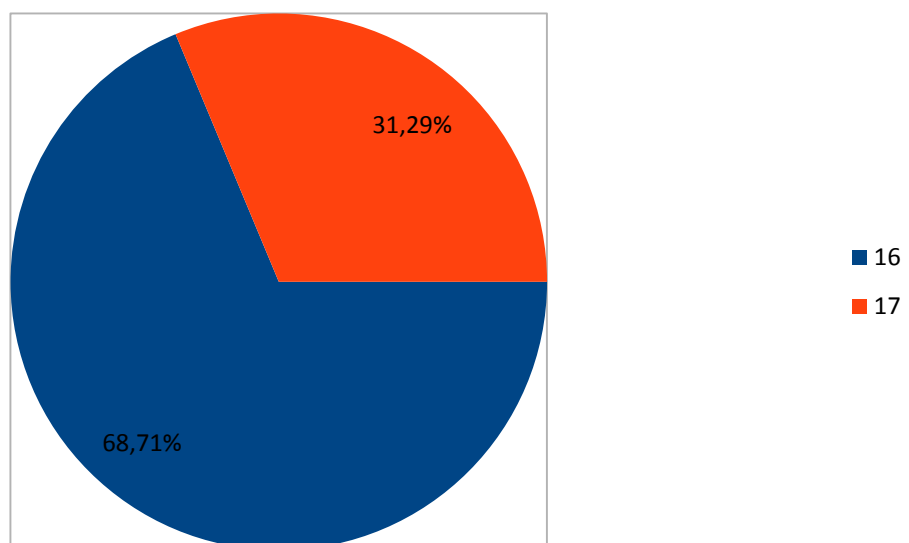
Ερευνητική Εργασία: Όψεις της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα (2013-2014)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

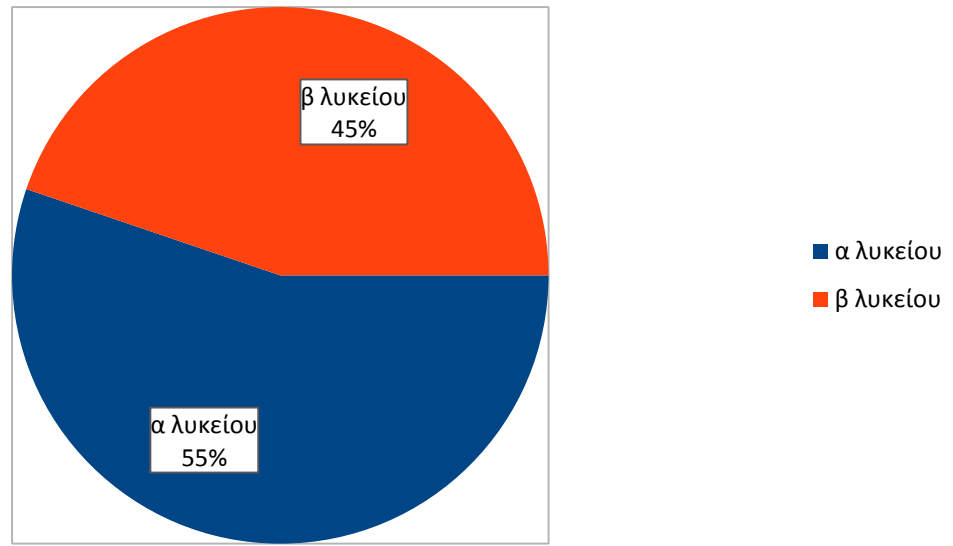
Φύλο

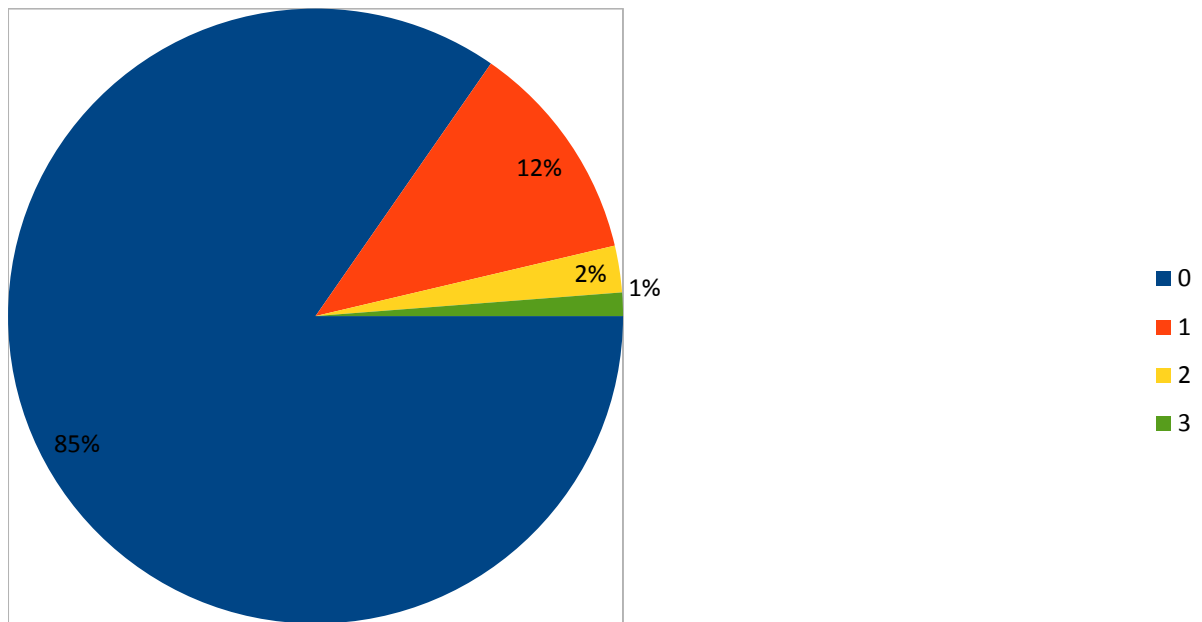
Ηλικία

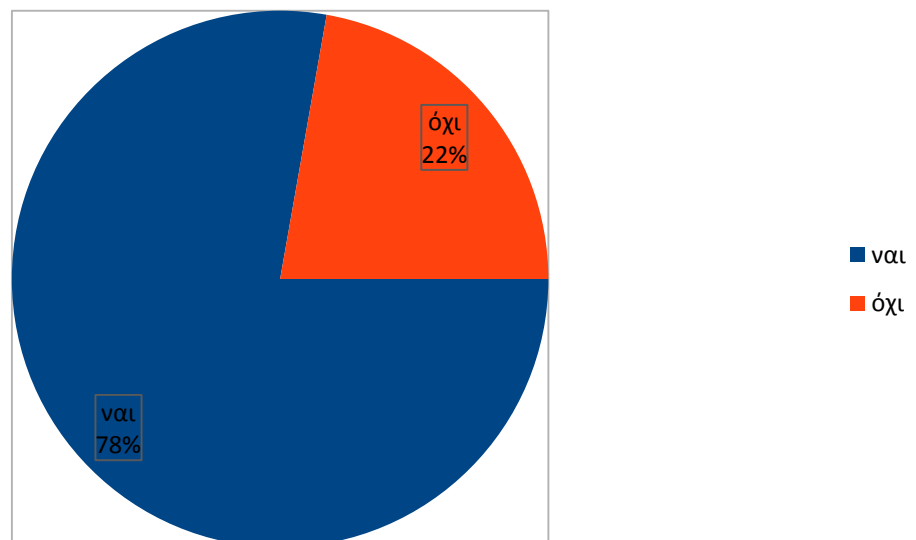
Μορφωτικό Επίπεδο

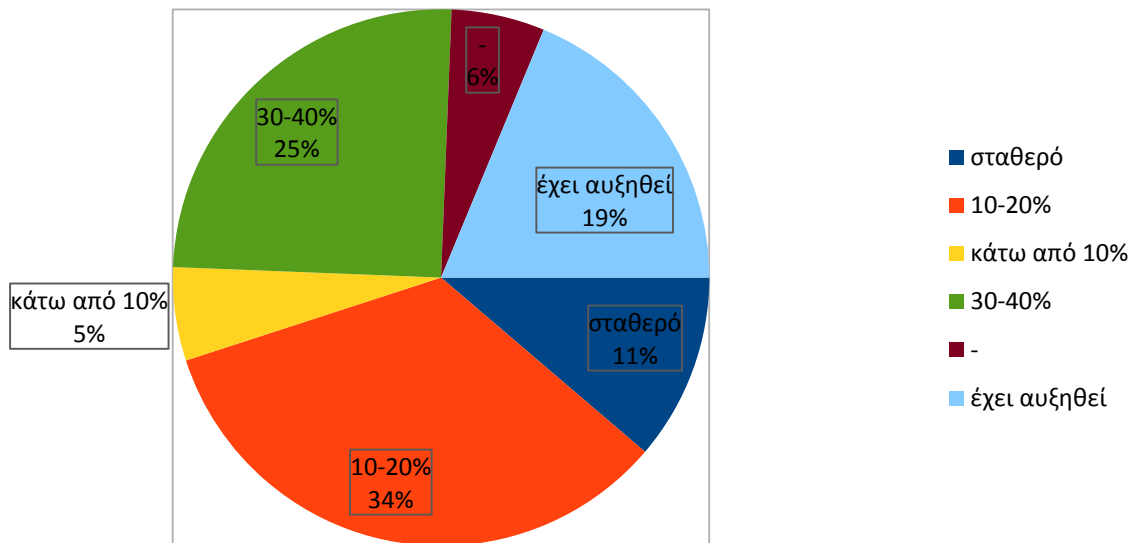
1.Υπάρχουν άνεργοι στην οικογένεια σας;

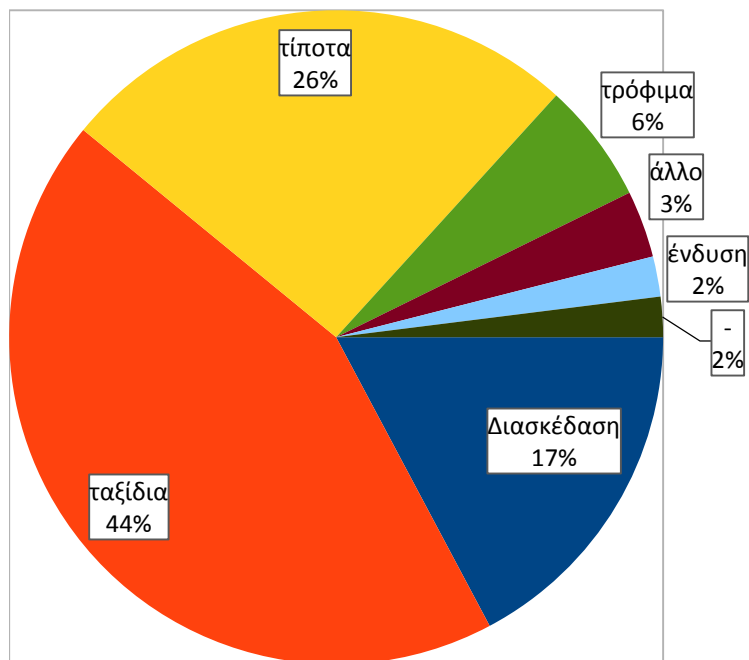
2.Μπορείτε να ανταπεξέλθετε στα μηνιαία έξοδα σας;

3. Πόσο έχει μειωθεί το ατομικό ή το οικογενειακό σας εισόδημα από την οικονομική κρίση;

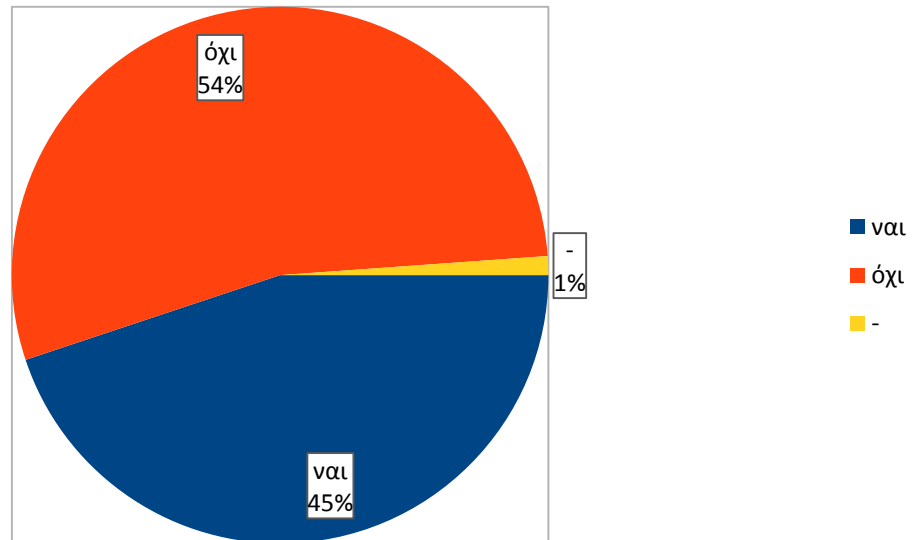

4. Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς έχετε αναγκαστεί να κάνετε κάποια περικοπή;

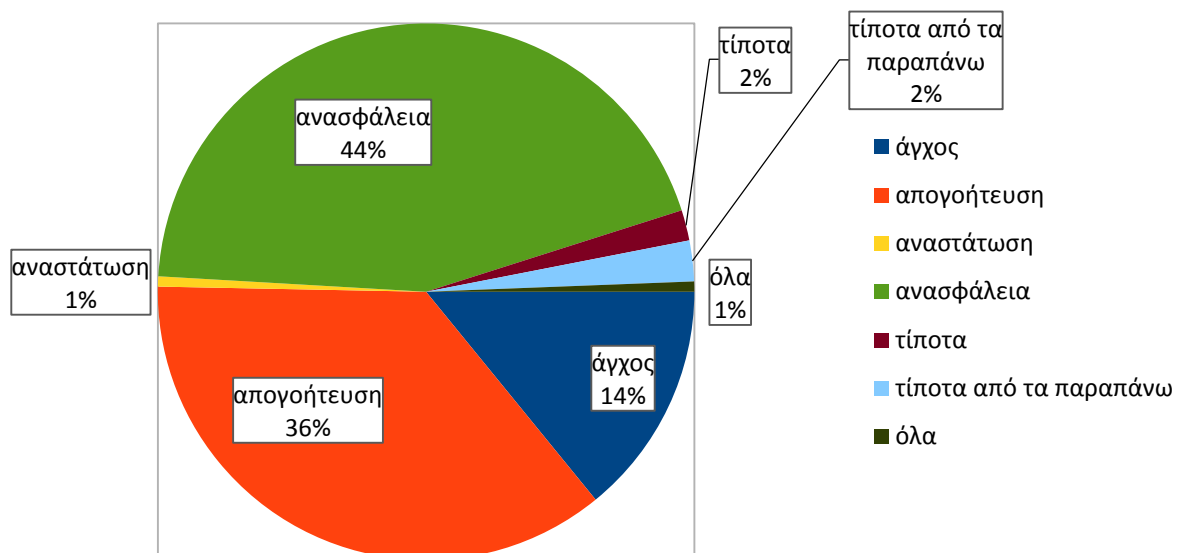

- Διασκέδαση
- ταξίδια
- τίποτα
- τρόφιμα
- άλλο
- ένδυση
- -

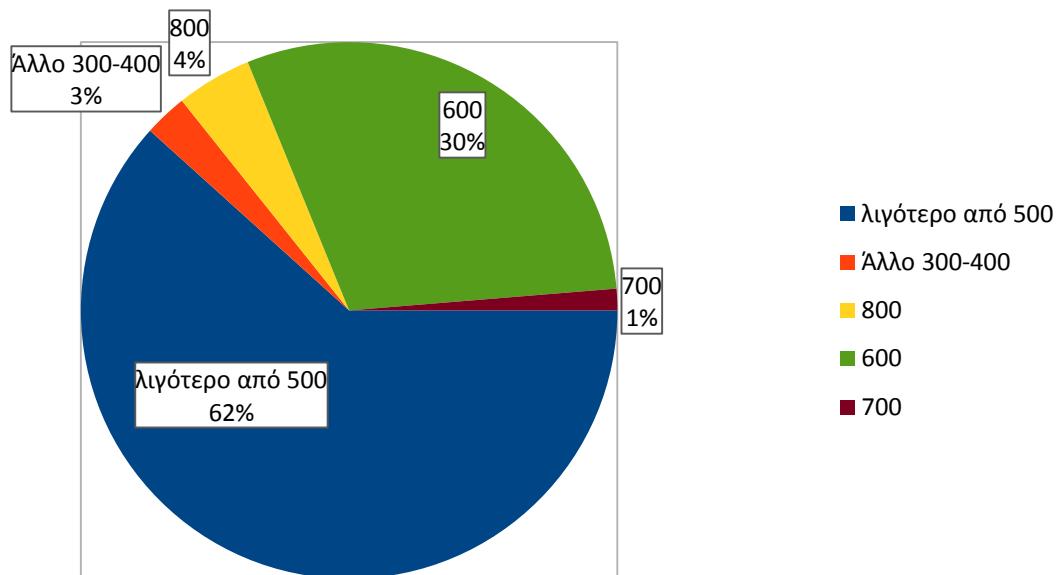
5. Έχετε σκεφτεί το ενδεχόμενο μετανάστευσης για εσάς ή μελών της οικογένειάς σας;

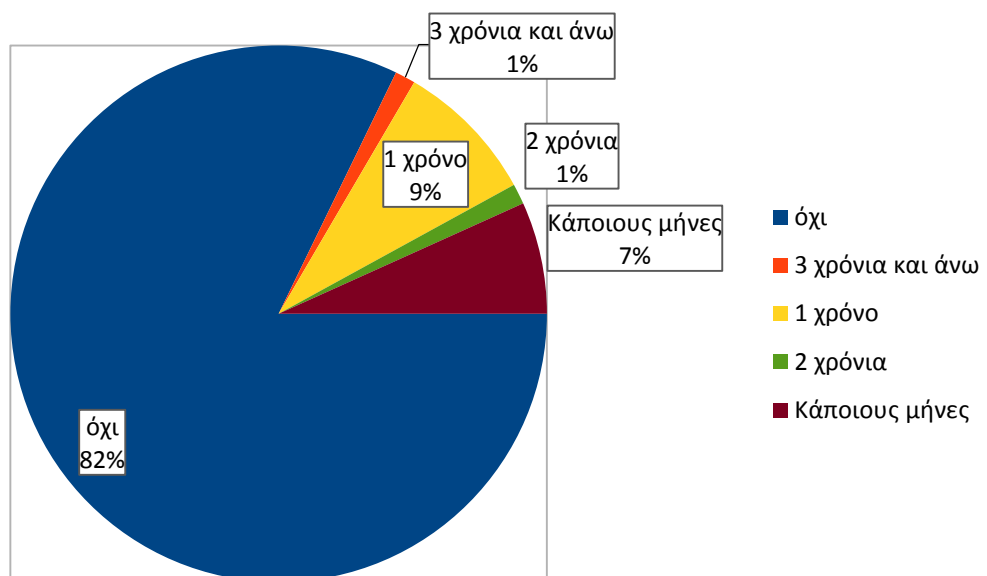
5. Η οικονομική κρίση τι συναισθήματα σας έχει προκαλέσει;

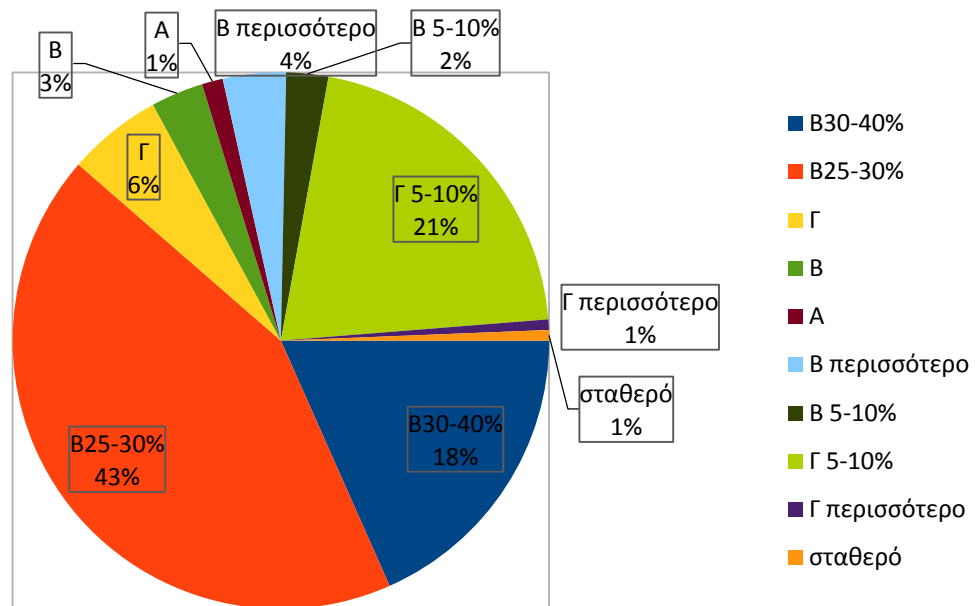
7. Με ποιο εισόδημα το μήνα ένας άνθρωπος θεωρείται φτωχός(κατά τη γνώμη σας);

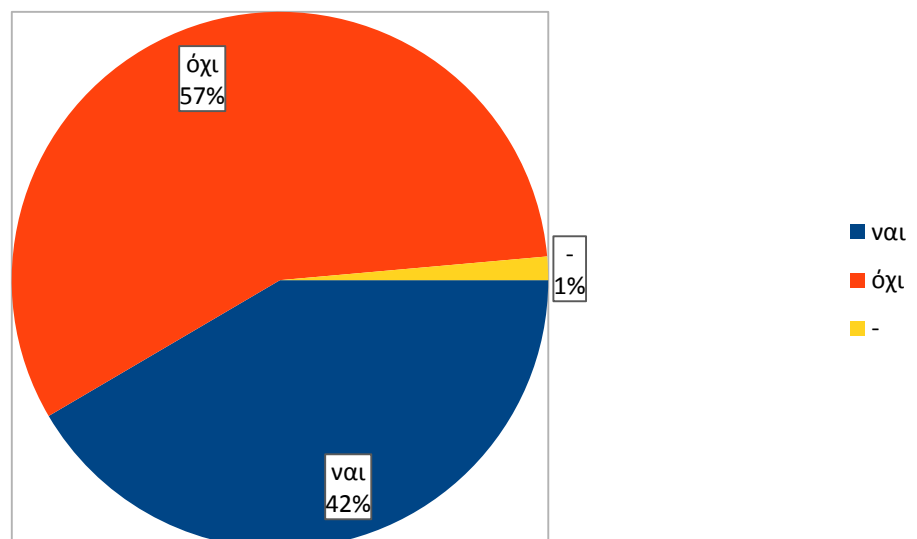
8. Υπάρχει κάποιος συγγενής από την οικογένεια σας που είναι στο ταμείο ανεργίας; Πόσο καιρό είναι άνεργος;

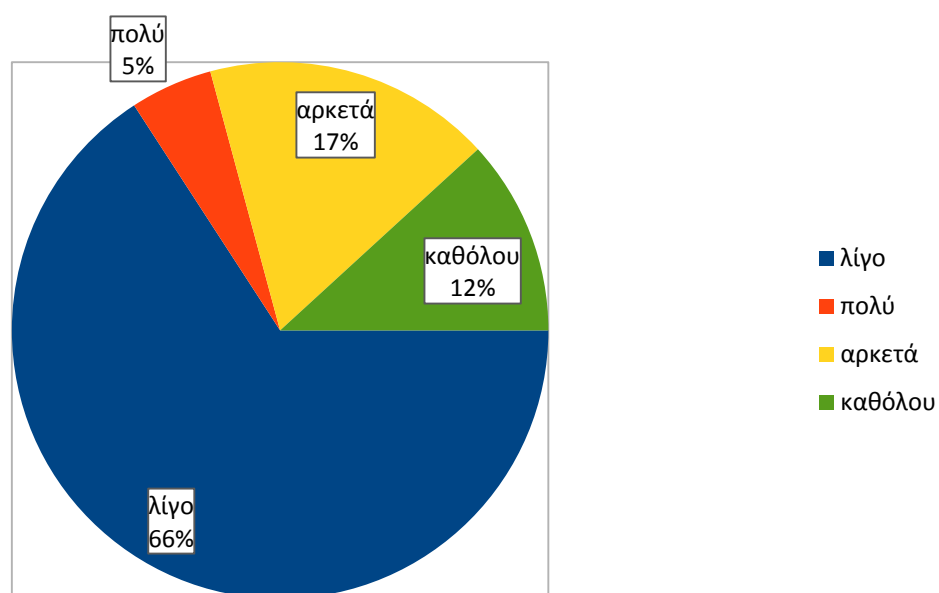
9. Πόσο πιστεύεις ότι θα αυξηθεί ή θα μειωθεί η ανεργία τα επόμενα χρόνια λόγω της κρίσης;

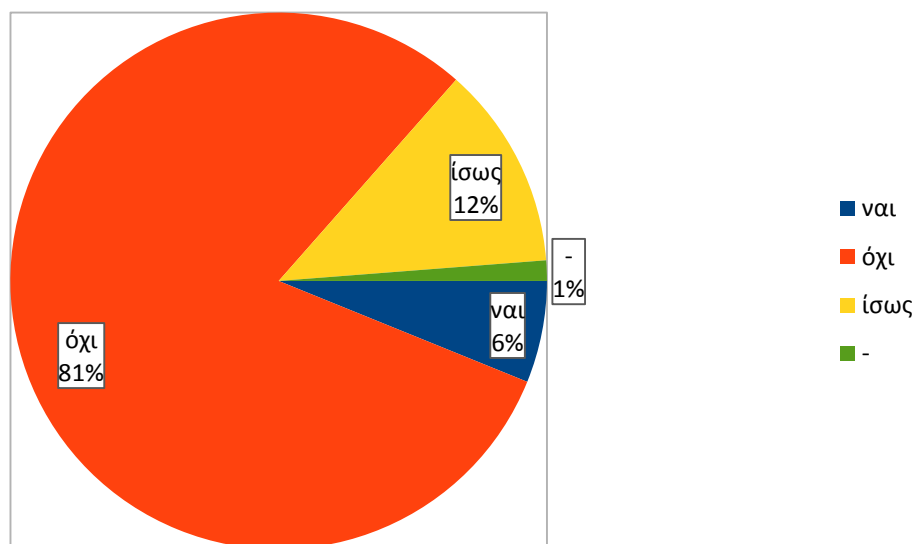
10. Αν μεταναστεύσετε σε άλλη χώρα πιστεύετε ότι θα υποστείτε κάποιου είδους ρατσισμού;

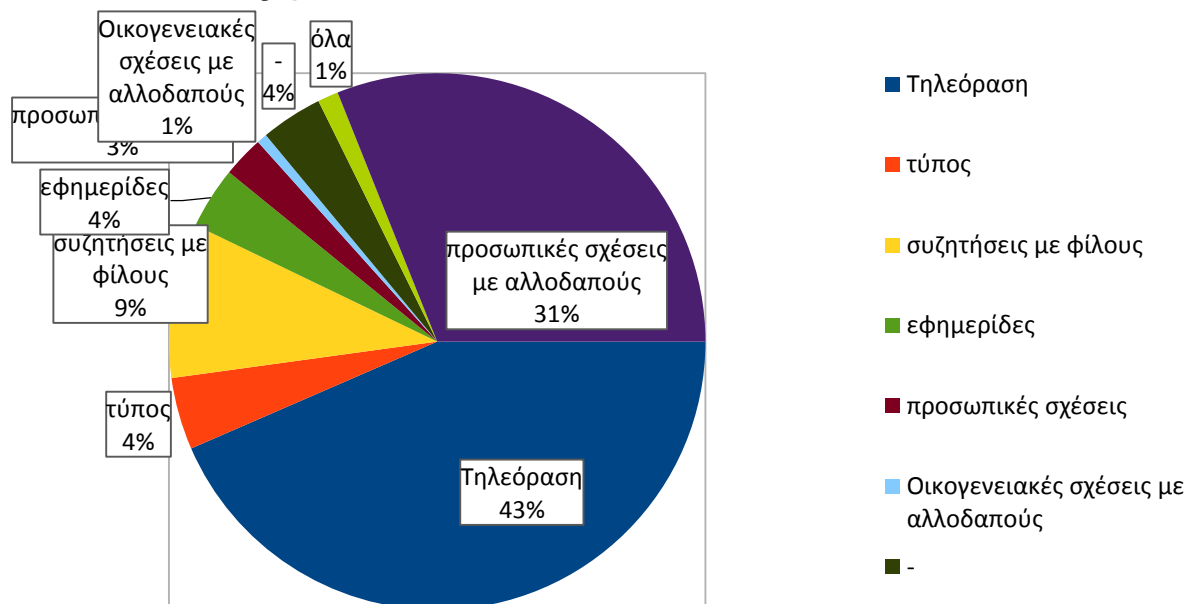
11. Σας έχει επηρεάσει ψυχολογικά η οικονομική κρίση;

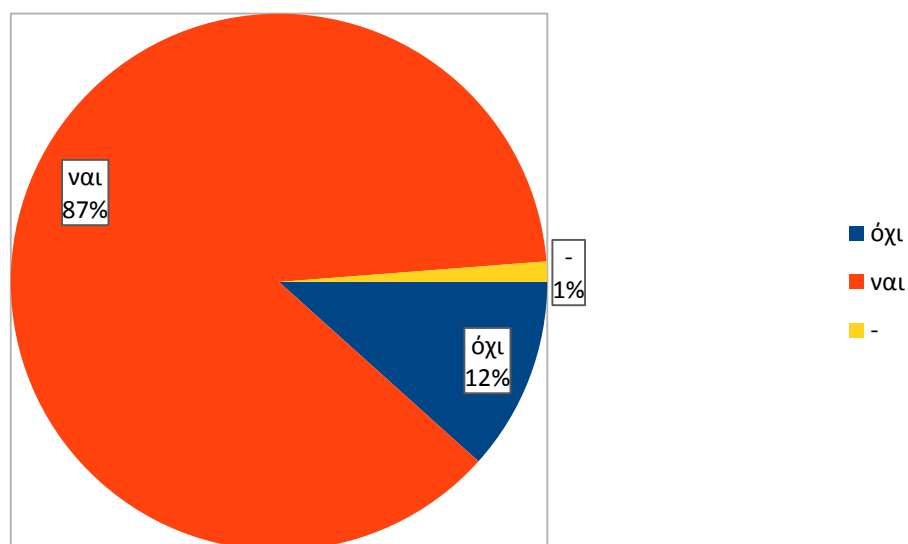
12. Έχει αλλάξει η συμπεριφορά σας σε φιλικά ή κοντινά πρόσωπα λόγω της οικονομικής κρίσης;

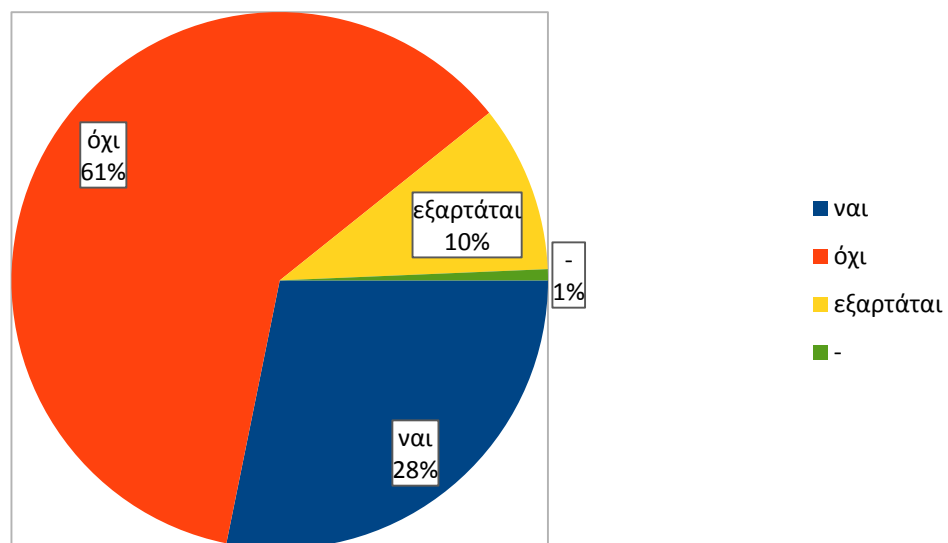
,

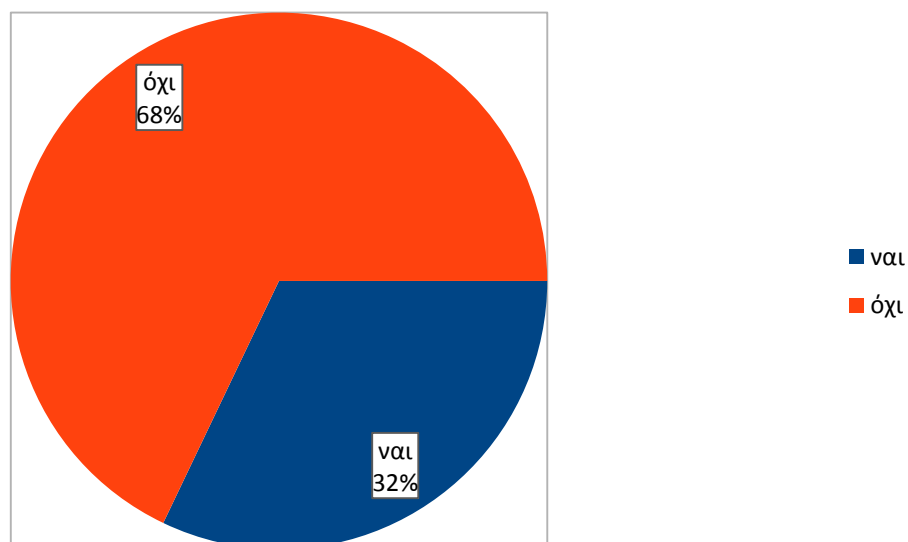
14. Πιστεύετε ότι κάποιοι αλλοδαποί συγκεκριμένης καταγωγής αντιμετωπίζονται στην ελληνική κοινωνία ως κατώτεροι σε σύγκριση με άλλους;

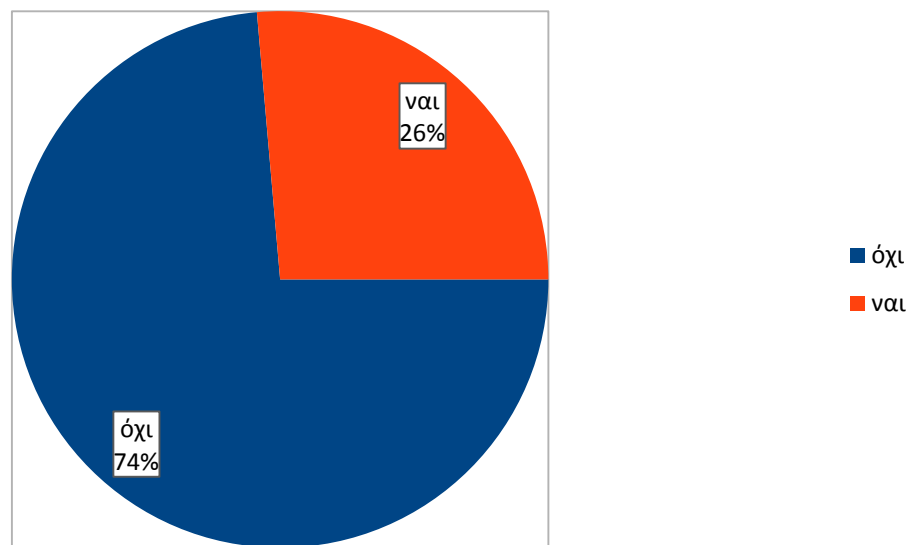
15. Σας ενοχλεί η παρουσία ξένων στη χώρα μας;

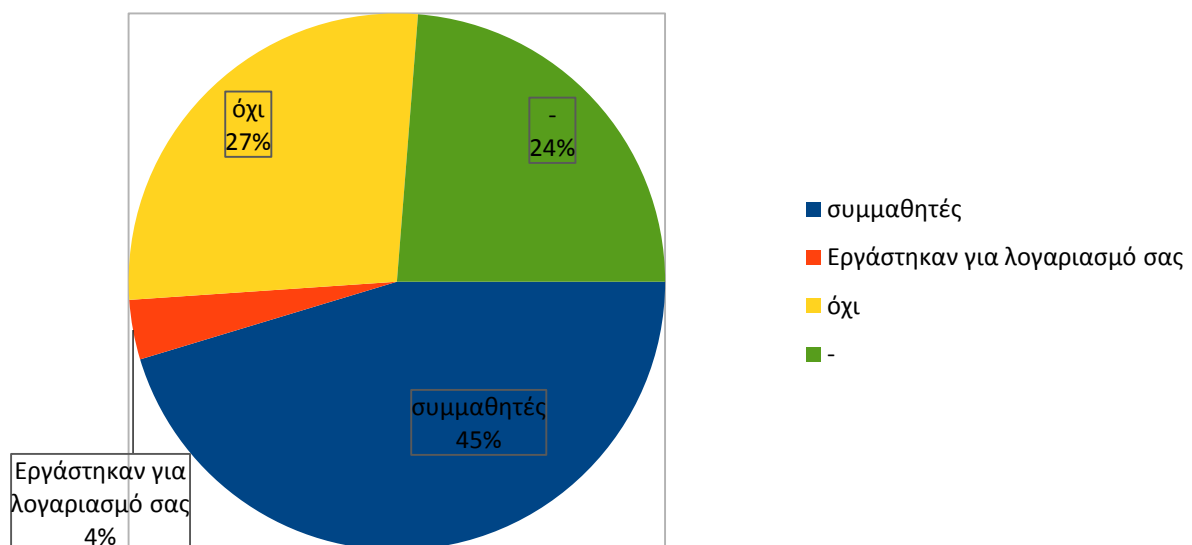
16. Πιστεύετε ότι ευθύνονται και οι αλλοδαποί για τις επιπτώσεις της κρίσης;

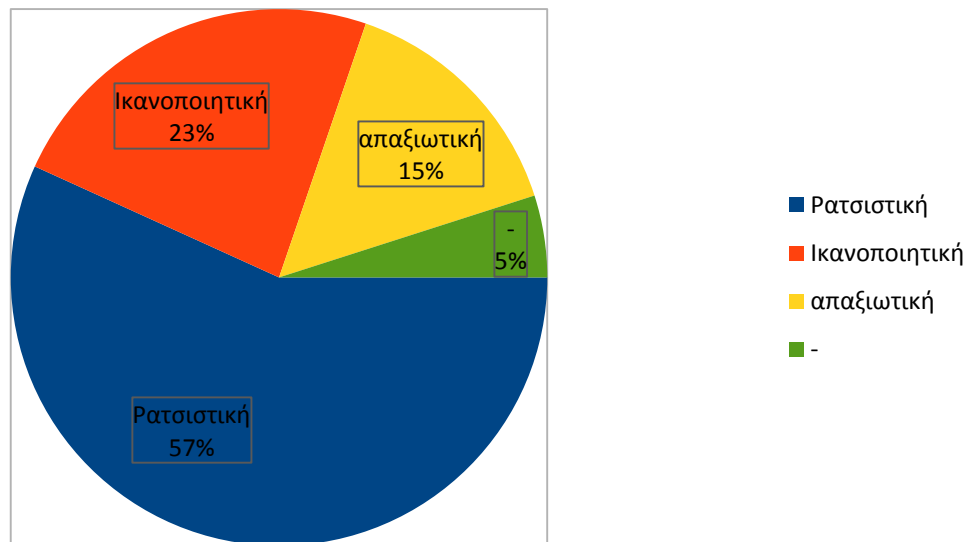
17. Θα ψηφίζατε κάποιο κόμμα που αναφέρεται κατά των ξένων;

18. Είχατε ποτέ εργασιακές σχέσεις με αλλοδαπούς;

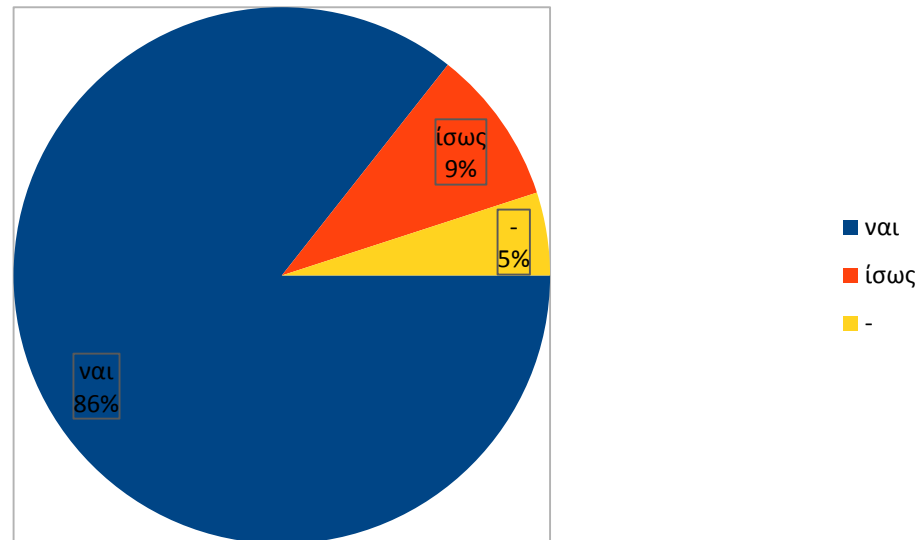

19. Πως θα χαρακτηρίζατε τη συμπεριφορά των Ελλήνων απέναντι στους μετανάστες;

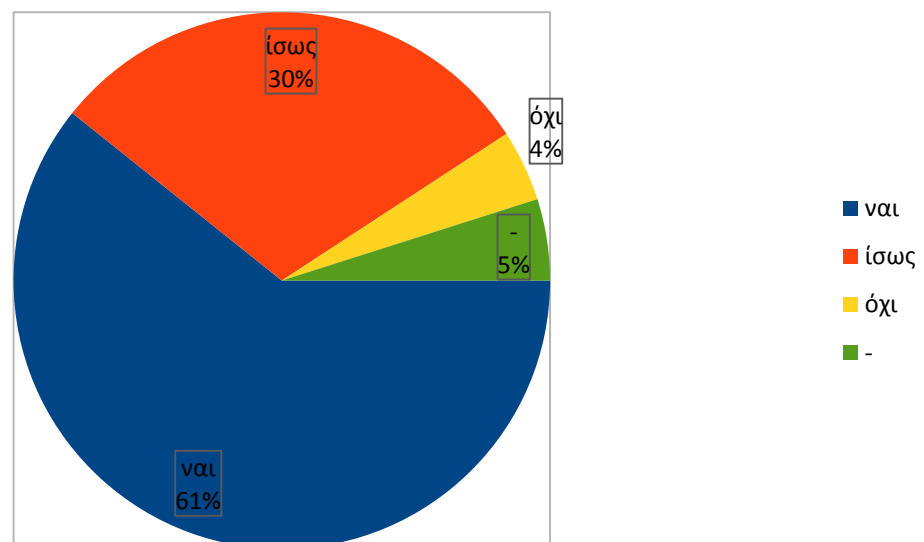

20. Θα κάνατε φίλια με ένα άτομο άλλης εθνικότητας,
θρησκείας;

Εθνικότητας:

Θρησκείας:

ΜΕΡΟΣ Η : ΘΕΤΙΚΕΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Παρατηρώντας γύρω μας μπορούμε να δούμε αλλά και να σκεφτούμε αρκετές θετικές πλευρές τις κρίσης. Αναφέρουμε ενδεικτικά:

1. ΝΕΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΙΩΝΟΥΝ

Παρά την κρίση και το κλείσιμο επιχειρήσεων υπάρχουν κάποια επαγγέλματα που επιβιώνουν όπως επίσης και νέα επαγγέλματα που εμφανίζονται για να καλύψουν νέες ανάγκες.

Επαγγέλματα που επιβιώνουν σήμερα

- Τεχνικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών
- Χρηματοοικονομικοί αναλυτές
- Φυσιοθεραπευτές
- Υπεύθυνοι μοντάζ φιλμ και βίντεο
- Μοδίστρες
- Όσοι ασχολούνται με τον Τουρισμό

- Μπαρ ή καφετέριες
- Φούρνοι και γενικά ότι έχει σχέση με το ψωμί

Νέα επαγγέλματα

- «Πράσινα» επαγγέλματα

- Νέοι αγρότες και κυρίως όσοι ασχολούνται με την καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων.

2. ΘΕΤΙΚΕΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΓΕΝΙΚΑ

Η κρίση είναι μια αφορμή για:

- Βελτίωση των διαπροσωπικών μας σχέσεων
- Αναθεώρηση προτεραιοτήτων μας
- Μείωση του καταναλωτισμού
- Αύξηση μορφωτικού επιπέδου

Πιο συγκεκριμένα:

- Σε εποχές κρίσης, τα μέλη της οικογένειας αλλά και οι φίλοι συσφίγγουν τις σχέσεις τους.
- Αναθεωρούμε τις προτεραιότητες μας, ορίζοντας τι είναι σημαντικό, απαραίτητο, ουσιαστικό και ζωτικής σημασίας, σε αντίθεση με ότι είναι περιττό, ασήμαντο ή δεν έχει ουσιαστική ποιότητα.
- Κάνουμε μια γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ «ΘΕΛΩ» και «ΠΡΕΠΕΙ». Υπάρχει το ΘΕΛΩ (συναίσθημα) και το ΠΡΕΠΕΙ (η λογική, η υποχρέωση). Αυτά τα 2 είναι διαχωρισμένα όταν υπάρχει κρίση. Χρειάζεται να βρούμε ένα κοινό σημείο μεταξύ τους, που είναι οι ιδανικές πράξεις που μπορούμε να κάνουμε όπου το ΠΡΕΠΕΙ συνάδει με το ΘΕΛΩ. Να βρούμε δηλαδή το ενδιάμεσο σημείο μεταξύ ΘΕΛΩ και ΠΡΕΠΕΙ.
- Υιοθετούμε τρόπους διασκέδασης που δεν κοστίζουν τίποτα αλλά φέρνουν τους ανθρώπους πιο κοντά (π.χ. πικ νικ στο πάρκο, απογεύματα στη βεράντα, επιτραπέζια παιχνίδια, πεζοπορία κλπ.)

- Αναπτύσσουμε τη συνήθεια να μοιραζόμαστε, να δανειζόμαστε, να επαναχρησιμοποιούμε και να φτιάχνουμε αντί να αγοράζουμε και να συνεισφέρουμε στη μόλυνση.
- Αγοράζουμε μόνο όταν έχουμε χρήματα και όχι με πίστωση.
- Ξανασκεφτόμαστε τις καταναλωτικές συνήθειες που πυροδότησαν την οικονομική κρίση. Έτσι θα καταλάβουμε ότι δεν είμαστε αθώα θύματα αυτής της κρίσης αλλά έχουμε συνεισφέρει σ' αυτήν.

3. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ (ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ)

4. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΚΗΠΟΙ ΜΕ ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΣΕ ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

5. ΝΕΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΣΕ ΕΠΟΧΕΣ ΚΡΙΣΗΣ

Το θέατρο, ο κινηματογράφος, οι οικαστικές τέχνες αλλά και κάθε μορφή τέχνης αποκτούν νέα ερεθίσματα και νέες δυνατότητες σε μια κοινωνία σε κρίση.

6. ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Όπως το περιοδικό: ΣΧΕΔΙΑ στο οποίο θα αναφερθούμε στη συνέχεια.

Η «Διογένης ΜΚΟ» είναι μια Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία, με έδρα την Αθήνα, που συστήθηκε στις αρχές του 2010 για την υποστήριξη, μέσα από ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, της προσπάθειας των αστέγων και των κοινωνικά αποκλεισμένων ανθρώπων να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στον κοινωνικό ιστό. Βασικές δράσεις της είναι η έκδοση του [περιοδικού δρόμου «Σχεδία»](#) και η σύσταση της «[Εθνικής Ποδοσφαιρικής Ομάδας Αστέγων](#)» με την ετήσια συμμετοχή της στο Παγκόσμιο Κύπελλο Αστέγων. Επιπλέον διοργανώνονται και συναυλίες, εκθέσεις φωτογραφιών, ημερίδες, φεστιβάλ κινηματογράφου κλπ. Βασικός στόχος τους είναι η υποστήριξη ανθρώπων που έχουν πληγεί από την οικονομική κρίση, να επανενταχθούν τα άτομα αυτά στην κοινωνία.

Τι είναι το περιοδικό «Σχεδία»;

Είναι ανεξάρτητο περιοδικό που πωλείται στους δρόμους της Αθήνας, παρέχοντας μια ξεχωριστή ευκαιρία σε αστέγους, άνεργους και άλλους ανθρώπους που προέρχονται από κοινωνικά και οικονομικά ευάλωτους πληθυσμούς να εξασφαλίσουν αξιοπρεπώς ένα εισόδημα, αλλά και ένα επιπλέον κίνητρο να ξαναχτίσουν τις ζωές τους. Είναι μια ανεξάρτητη πηγή ενημέρωσης, αλλά και μέσο στον αγώνα για την καταπολέμηση κάθε μορφής κοινωνικού αποκλεισμού. Οι πωλητές δεν ζητιανεύουν, αλλά με αξιοπρέπεια πωλούν το περιοδικό για να εξασφαλίσουν ένα εισόδημα, το οποίο προηγουμένως οι ίδιοι έχουν αγοράσει.

Πωλητές του περιοδικού «Σχεδία»

Πωλητές του περιοδικού αυτού γίνονται συνήθως:

- ❖ Όσοι είναι άστεγοι ή διαμένουν σε κατάλυμα επείγουσας, προσωρινής φιλοξενίας ή σε επισφαλή κατοικία.
- ❖ Είναι άνεργοι (κατέχουν κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ σε ισχύ) ή έχουν εισόδημα χαμηλότερο του κατώτατου μισθού.
- ❖ Είναι γυναίκα/άνδρας άνω των 16 ετών.

«Ο καφές που περιμένει..»

Αυτός είναι ένας καφές που προπληρώνεται από κάποιον πελάτη ενός καφενείου ή μιας καφετέριας, ανώνυμα, για να καταναλωθεί αργότερα από κάποιον άλλον συμπολίτη μας που δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να τον πληρώσει ο ίδιος.

Οι άνθρωποι της σχεδίας έχουν έρθει σε επαφή με έλληνες ιδιοκτήτες καφέ, ώστε να προωθήσουν αυτή την ιδέα. Πρόθεσή τους ήταν να κινητοποιήσουν την ελληνική κοινωνία για να αναπτυχθεί ένα δίκτυο «καφέδων που περιμένουν» και στη χώρα.

Στόχος τους δεν είναι να δημιουργήσουν εστίες «καφέδων που θα περιμένουν» αποκλειστικά και μόνο στους πωλητές της «σχεδίας», αλλά θα είναι εκεί διαθέσιμοι προς όλους εκείνους που πραγματικά δεν έχουν άλλο τρόπο για έναν καφέ.

Ένας άλλος στόχος είναι μέσα από αυτή τη διαδικασία να ενισχυθούν και κάποιες μικρές επιχειρήσεις, όχι μόνο του κέντρου της Αθήνας, αλλά και πολύπαθων περιοχών εκτός κέντρου. Άλλωστε, η ενίσχυση μικρών, τοπικών επιχειρήσεων είναι αναπόσπαστο κομμάτι της φιλοσοφίας του κινήματος του caffè sospeso, από τα πρώτα του κιόλας βήματα. Είναι μια καλή ευκαιρία να μείνουν ζωντανά τα καφεενεία ή καφετέριες της γειτονιάς και ν' αποκτήσουν και πάλι το συνοικιακό και παρεϊστικό χαρακτήρα τους.

«Γκολ στη Φτώχεια!»

Η καμπάνια «Γκολ στη Φτώχεια» ξεκίνησε το 2006 με στόχο την ανάδειξη των προβλημάτων και την υποστήριξη ευπαθών ομάδων συμπολιτών μας. Οι άστεγοι, τα άτομα που είναι εξαρτημένα από ψυχοτρόπες ουσίες και οι πρόσφυγες είναι οι τρεις κατηγορίες που βρίσκονται στο επίκεντρο αυτής της πρωτοβουλίας.

Αξιοποιώντας το ποδόσφαιρο ως εργαλείο για κοινωνική αλλαγή, η «Διογένης ΜΚΟ» έχει δημιουργήσει την Εθνική Ποδοσφαιρική Ομάδα Αστέγων, η οποία συμμετέχει κάθε χρόνο στο Παγκόσμιο Κύπελλο Αστέγων. Πρόκειται για έναν κορυφαίο ποδοσφαιρικό, μα πρωτίστως κοινωνικό θεσμό, που καθιερώθηκε με πρωτοβουλία του Διεθνούς Δικτύου Εφημερίδων Δρόμο και έχει την υποστήριξη της UEFA και του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Περίπου 700 άνθρωποι-αθλητές, από ευπαθείς κοινωνικά ομάδες από όλο τον πλανήτη, συμπεριλαμβανομένου και της Ελλάδας, συναντιούνται σε μια πόλη για να στείλουν ένα κοινό μήνυμα: «Γκολ στη Φτώχεια!»

Βιβλιογραφία

<https://www.facebook.com/shedia.streetpaper/info>
<http://www.shedia.gr>

ΜΕΡΟΣ Θ΄ : ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΣ

Τη Δευτέρα 28/4/2014 έγινε επίσκεψη στο σχολείο μας εκπροσώπου της οργάνωσης : **Διεθνής Αμνηστία**.

Η επίσκεψη είχε στόχο:

- Την ενημέρωση μας για τη δράση της οργάνωσης,
- Την ευαισθητοποίηση σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων,
- Την ενημέρωση μας για τα προβλήματα που παρουσιάζονται στη χώρα μας και η σχέση τους με την οικονομική και κοινωνική κρίση.

Τη Δευτέρα 5/5/2014 έγινε επίσκεψη στο σχολείο μας εκπροσώπων της οργάνωσης : **Το Χαμόγελο του Παιδιού**

Η επίσκεψη είχε στόχο:

- Την ενημέρωση μας για τη δράση της οργάνωσης,
- Την ευαισθητοποίηση σε θέματα δικαιωμάτων των παιδιών,
- Την ενημέρωση για τα προβλήματα που αφορούν τα παιδιά στη χώρα μας και η σχέση τους με την οικονομική και κοινωνική κρίση

Την Τετάρτη 14 Μαΐου 2014 έγινε **παρουσίαση** της ερευνητικής εργασίας σε μαθητές του σχολείου.

Βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία αναφέρεται στα αντίστοιχα τμήματα της ερευνητικής εργασίας.

Η Ερευνητική Ομάδα

Την ερευνητική ομάδα απετέλεσαν μαθητές της **Β Τάξης του 4^{ου} Γενικού Λυκείου Αλίου** και πιο συγκεκριμένα, οι παρακάτω επιμέρους ερευνητικές ομάδες, ανάλογα και με τα θέματα στα οποία επικεντρώθηκε η κάθε μια:

A Ομάδα

Αρμενιάκος Σπυρίδωνας

Πριμικήρης Σταύρος

ΜΕΡΟΣ Α: ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Γ: Η ΚΡΙΣΗ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

B Ομάδα

Ζαζάνης Ιωάννης

Κλημεντίδης Παύλος

ΜΕΡΟΣ Β: ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Γ Ομάδα

Κουρής Κωνσταντίνος

Μέξας Σπυρίδων

Τασιοπούλου Ελευθερία

Φραγκιαδάκη Σωτηρία

ΜΕΡΟΣ ΣΤ: ΦΤΩΧΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΓΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Δ Ομάδα

Βλασσοπούλου Ειρήνη

Γκουέν Φουόκ Αν

Καλαματιανός Αθανάσιος

Καμπέρης Χαρίλαος

Κανελλοπούλου Πηνελόπη

Καντίνης Κωνσταντίνος

ΜΕΡΟΣ Δ: ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΜΕΡΟΣ Ε: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΧΕΔΙΑ από το Η ΜΕΡΟΣ

Ε Ομάδα

Ταγαρούλιας Παπακωνσταντίνου Λογοθέτης

Τσελεπίδης Κωνσταντίνος

Χανής Γεώργιος

Χριστόπουλος Κωνσταντίνος

ΜΕΡΟΣ Ζ': ΜΙΚΡΟΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Μαθητές από όλες τις ομάδες συμμετείχαν στην έρευνα για την σύνταξη του:

ΜΕΡΟΥΣ Η : ΘΕΤΙΚΕΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Υπεύθυνος καθηγητής:

Βλαχογεωργάκης Δημήτρης

«ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΕΡΟΣ Α: ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

A1: ΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΗΠΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

A2: ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΜΕΡΟΣ Β: ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Γ: Η ΚΡΙΣΗ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΜΕΡΟΣ Δ: ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΜΕΡΟΣ Ε: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΜΕΡΟΣ ΣΤ: ΦΤΩΧΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΓΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΜΕΡΟΣ Ζ΄: ΜΙΚΡΟΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

ΜΕΡΟΣ Η : ΘΕΤΙΚΕΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Θ΄ : ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΣ